

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 7.

15. julija 1857.

VI. tečaj.

Pridiga za deveto nedeljo po binkoštih.

(Grešnik! glej, Jezus joka — govori — kaznuje.)

„Jezus se je zjokal nad Jeruzalemom, rekoč: Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti tu svoj dan, kar je v tvoj mir.“ Luk. 19, 41.

V v o d.

Slišali ste današnje sv. evangelje. Kar nam pripoveduje, se je zgodilo le malo dni pred Jezusovim terpljenjem. Rad je Jezus v veliko in imenitno mesto Jeruzalem hodil, svete božje praznike spodobno obhajati. Danes gre zadnjokrat v Jeruzalem na veliko-nočni praznik. Trume ljudi ga obsujejo in mu veselo hvalo pojó. Na oslco ga posadijo, svoje oblačila na pot pogrinjajo, cvetlice mu trosijo, veje iz dreves sekajo, ga prav počastili in slavno v mesto ga vpeljati. In kateri ga spremljajo, na ves glas kličejo: „Hosana sinu Davida, ki pride v imenu Gospodovem.“ Vse je veselo, vse lepo in praznično! — Pa kaj se zgodi? Iz prijaznega griča ugleda Jezus mesto Jeruzalem, ki se je ravno v večernem solncu prelepo blisketalo; — in „kader se je Jezus približal in mesto zagledal, se je razjokal.“ Oh ljubi moji! zakaj se je Jezusu zavžalilo, da so ga britke solze polile? On — vsevedoči Bog, pred katerim je jezer let kot današnji dan — on je popred vedel, kolika nesreča čaka to malopridno in terdovratno mesto. — Judje pa le niso marali za njegove solze, ki jih je pretakal, za njegove besede, ki jih je govoril, in za njegove kazni, ki jih je protil. Pa potekli so dnevi obiskovanja božjega, minul je čas gnade in milosti božje in prihrula je ostra sodba in pravica božja nad grešno in terdovratno mesto. Grešnik glej in poslušaj, tebi veljajo posebno prelepe besede današnjega sv. evangelja. Zatoraj pravim:

1. Jezus milo joka, grešnik! zakaj si tega k sercu ne jemlješ?

2. Jezus ljubeznivo govori, grešnik! zakaj tega ne porajtaš?

3. Jezus ostro kaznuje, grešnik! zakaj se tega ne bojiš. Vsi smo grešniki, zatoraj vsi zvesto poslušajte!

Razlaga.

Kaj strašnega mora vendar pač greh biti, ker mili Jezus zavolj njega joka, ostro govori in kaznuje! Grešnik, glej in poslušaj!

1. Jezus milo joka, zakaj si tega k sercu ne jemlješ?

Če vidimo človeka jokati, kterege ne poznamo, nam to že k sercu gre, in tudi nam prav težko dene. Kaj pa še le, če vidiš svojega prijatla, svojega očeta ali mater jokati; kaj ne, da tudi tebe solze posilijo? — Kaj pa še le takrat, če skerbni stariši grenke solze prelivajo zavolj hudobnega, razujzdanega sina, zavolj zgubljene, zapeljane hčere? Če take solze tebe nič ne ganejo, nisi človek več, ampak divja zver, ki pameti in serca nima. Ko bi takim hudobnim otrokom rekel: Poglejte vendar solze svojih staršev, ki jih čez vašo hudobijo, čez vašo nesrečo prelivajo; glejte, kako oče in vaša dobra mati čez vas žalujejo; glejte, kako jim lice blede, kako jim skerb in žalost sive lase naganja, in vi ste uzrok vsega tega; vaša nepokorščina, vaše razujzdano življenje, vaša nesreča, v katero ste padli, bo vaše dobre starše pod zemljo spravila; ali ne bote nehali tako gerdo in pohujšljivo živeti, Boga in svoje stariše tako močno žaliti? — Kaj mislite, ljubi kristjani! ali bodo te besede takim hudobnim sinom, takim malopridnim hčeram v serce segle; ali se bodo zanaprej poboljšali? — Oh Bogu bodi potoženo, da se veliko slabih otrok najde, ki tudi teh besed, ki tudi solz svojih staršev nič ne porajtajo in brez skerbi, brez premislika po široki cesti pogubljenja hodijo! Ali gorje, desetkrat gorje takim terdovratnim, nepokornim in nesrečnim otrokom, gorje jim tukaj na zemlji, enkrat pa na unem svetu! —

Ali gorje tudi nam vsem, če solze Jezusove našega grešnega serca omečile ne bodo! Zakaj besede sv. evangelja pravijo: „Jezus se je razjokal.“ Tukaj ne joka tedaj kak človek, kak prijatelj, kak oče ali mati za svojega sina, za svojo hčer; tukaj se

joka sam božji Sin, Jezus, nebeški kralj. To so solze tvojega neizrečeno usmiljenega Boga in človeka, ki je prišel na svet, svoje življenje darovat za tvoje zveličanje! Kako grenke solze Jezus preliva, ko od daleč mesto Jeruzalem zagleda! kajti že naprej vidi, kako strašen konec bo vzelo, kader ob kratkem sovrážniki čez njega prišli bodo. — Jezus vidi, kaka strašna sodba bo ob kratkem prebivavce Jeruzalemskega mesta zadela, kake stiske in kazni čez nje priburile, ker so v svojih hudobijah tako globoko pogreznjeni, in so njega svojega odrešenika tako terdovratno zaverгли. Tako veliko si je Jezus prizadeval, jih zveličati; pa vse je bilo zastonj. Zatoraj Jezus čez njih terdovratnost, čez njih nesrečo milo joka. O nesrečni greh! kaka strašna reč mora smerten greh biti pred nar svetejšim obličjem božjim, ker sam božji Sin Jezus čez njega britke solze preliva! Jezus joka, ali ne samo čez Jeruzalemsko mesto; tudi čez vsakega grešnika, ki ga noče poslušati in pokore storiti. Ti nespokorni, terdoserčni grešnik si, ki sam sebi večno nesrečo pripravljaš, in Jezusa, svojega usmiljenega odrešenika skoz svoje nekeršansko življenje še zmirom žališ! „Nad vsemi svojimi deli ima Bog svoje vesele, pravi brumni kralj David ps. 103., samo človek, ki ga je po svoji podobi stvaril, ga zamore toliko žaliti.“ Oh človek! ali tedaj v resnici gledaš, kako Jezus čez tvojo terdovratnost britke solze toči! Ali je tvoje serce zares tako okamenelo, da ga nič več ne omehči; ali zares tako terdno spiš v svojih grehah, da se ne poprej, kakor na unem svetu v strašnem pogubljenju iz svojega grešnega spanja prebudil ne boš! O kako milo joka Jezus čez nesrečni stan tvoje duše, v kterega so tvoji grehi te pogreznili! Ali te njegove ljubeznive solze ne bodo omehčile in k poboljšanju življenja pripravile? — Pa še dalej!

2. Jezus ljubeznivo govori, grešnik! zakaj tega ne porajtaš?

Ko Jezus Jeruzalemsko mesto ugleda, izdihne, rekoč: „Ko bi vendar spoznalo, in scer ta dan, kteri je še tebi k miru! Ali zdaj je skrito pred tvojimi očmi.“ — To so besede božje ljubezni, prizanesljivosti in usmiljenja. Tri leta je klical Jezus terdovratno Jude k pravi veri, k poboljšanju, k pokori; ali oni ga niso poslušali in so v svojih hudobijah ostali. Ljubezen Jezusova do svojih rojakov še vendar ni ugasnila. Zmirom jih še ljubeznivo

k sebi kliče. Prišel je zadnji dan, ko bi bili znali še spreobertiti in k Jezusu podati se. Zdaj pridene Jezus k svojim naukom in čudežem še svoje britke solze, svoje serčne zdihleje, da bi vendar tega zadnjega dneva, ki jim je še k miru, ne bi zamudili, se k Bogu nazaj podati in svoje duše oteti. — Ta dan je bila mera njih hudobij dopolnjena; ta dan jim je Bog še svoje gnade zadnikrat ponujal; ta gnada še — in nobena več! Ta dan so jim še nebesa odperte stale; ta dan se jim je pa tudi strašni pekел odpiral, če v svoji terdovratnosti do konca ostanejo. Zatoraj Jezus tako iz globočine svojega serca izdihne, rekoč: „Oh da bi vendar spoznalo še ta dan, kar je tebi k miru!“ To je še tvoj zadnji dan! — In kateri je moj dan? — kateri pa tvoj, moj kristjan! Kteri dan bo za nas tisti čas, ko se bo razsodba zgodila čez naše zveličanje ali pogubljenje? — Ali ne bodo te besede Jezusove tudi nam globoko v serce segle! — Oh imenitna resnica je v besedah zapopadena, ki vsakega izmed nas zadene; ta resnica namreč: Vsak človek zadobi eno posebno mero božjih gnad in milosti; če je ta mera zverhana, ni za njega nobene gnade več. Vsak človek doživi in ima eno posebno mero svojih grehov, če je ta mera dopolnjena — brez poboljšanja — zapade tudi ostri sodbi pravice božje. — Ktera je tista mera božjih gnad, ki jih Bog meni dodeli? ktera je tista mera božjih milosti, ki jih Bog tebi, moj kristjan! skazuje? — Ali je ta mera božjega usmiljenja že skoraj napolnjena, za mene, za tebe? — Oh kristjan! tega ti jaz povedati ne znam! Ali samo to jaz dobro vem, da Bog vsakemu človeku zadosti pomočkov da, svojo dušo zveličati; da Bog nam vsem v nebesa pomaga, da Jezus tudi nas vse ljubeznivo kliče k pokori, k poboljšanju življenja našega. Vse pomočke ti je Bog dal, s kterimi svojo dušo za celo večnost srečno storiš. Ti imaš nauke Jezusove, ki te učijo Boga spoznati, častiti in živeti po njegovi sveti volji. Ti imaš sv. zakramente, iz kterih tebi božje gnade tečejo, tvojo dušo poživijo in v vsem dobrem terdijo. Ti imaš svoje dušne pastirje, ki ti zmirom kažejo proti tisti deželi, v nebeški raj, ki nam je vsem pripravljen, če tukaj brumno in pravično živimo in si ga zaslužimo. Ti imaš tvoje starše in učenike, prijatle, ki te svarijo, od hudega odvrtaajo, k dobremu napeljujejo. Ti imaš lepe izgledе brumnih kristjanov, ki tudi tebe k brumnemu življenju vabijo. Glej, moj kristjan!

kako veliko pomočkov ti Bog ponuja, da bi se jih poslužil in svojo dušo zveličal. O da bi tudi ti spoznal, kar je tebi k miru — še ta dan, ki ti ga Bog določi. O ne zamudi tega zveličanskega časa, se k Bogu poverniti, in spokoriti se. Zakaj, če tega ne storiš, bo čas božje milosti za tebe potekel, kakor nekdanj za terdovratne Jude, in ojstra sodba te bo pričakala; zadele bodo tudi tebe strašne besede, ki jih je Jezus nekdanj čez Jeruzalem govoril, rekoč: „Prišli bojo dnevi nad te, da te bojo sovražniki obdali z zasipom, te oblegli in stiskali od vseh strani . . . in ne bodo pustili v tebi kamena, zato, ki nisi spoznalo časa svojega obiskanja.“ — Kteri so mar ti dnevi? Za Jeruzalemsko mesto so bili dnevi, kader so prišli Rimci s svojo vojsko, in so ga oblegli od vseh strani, Jude stiskali, mesto pokončali in prebivavce na strahovito vižo morili. ✕ Za tebe pa bodo zadnji dnevi, zadnje ure življenja na svetu. Takrat bodo tudi čez tebe prišli hudi sovražniki. Tvoji grehi te bodo stiskali. Vse hudobije, gerde navade, vse krivice, golfije, vse nečistosti, vsi grehi, s katerimi si Boga žalil, ki te zdaj po pravici sodil bo, vse to bo zdaj pred tvojimi očmi, vse to bo tebe stiskalo na tvojo poslednjo uro; vse bo tebi odkrito, karkolj si dobrega zamudil, toliko let, ki si jih v grehah preživel, toliko let, v katerih nisi za nebesa nič storil, ampak le za pekel služil. Tvoj anđele varh te bo žalosten zapustil, ker ga nisi hotel poslušati. Tvoj peklenski gospodar, kteremu si tako zvesto služil, in že zdavno svojo dušo predal, bo čakal na tisti hip, da svojo ubogo dušo izdihneš, in ta peklenski sovražnik jo bo nesel v tisti strašen kraj ognja večnega! —

O kristjan! hočeš tudi ti tako dolgo čakati s poboljšanjem svojega življenja, da ti čas božjega usmiljenja poteče, in ojstra sodba čez tebe pride? — Hočeš tudi ti enkrat tam strašnim sovražnikom tvoje duše v roke priti in večno pogubljen biti? — O naj te vendar te besede iz tvojega grešnega spanja prebudijo, da še za časa pokoro storiš čez svoje grešno življenje, in odideš ojstri sodbi, ki enkrat čez vse nespokorjene grešnike udarila bo! Pa poslušaj grešnik še nekaj!

3. Jezus ostro kaznuje, zakaj se ne bojiš?

„In je šel v tempel in je začel izganjati te, kateri so noter prodajali in kupovali, in jim je djal: Pisano je: Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.“ — Glej, kako ojstro

ravna Jezus že tukaj z hudobnimi Judi, ki so tempelnu božjemu nečast delali! — Kako ojstrega se bo pa še le takrat skazal proti vsem grešnikom, kader bo prišel sodit žive in mrtve? — Tempel je bil podoba božjega kraljestva na zemlji, sv. kat. cerkve, v kateri se mi znajdemo. Kakšnih pa je veliko kristjanov med nami, ki so udje sv. katoljske cerkve? — Kupčevavci in prodajavci so, ki si za ceno grehov in krivice golufno blago tega sveta kupujejo, ki za kako malo reč, za zapeljiv dnar, za kako kratko veselje — prodajo svojo nedolžnost, poštenje, svojo dušo in večno zveličanje; ubijavci so taki kristjani nad sam seboj, in nad tistimi, ktere s svojim pregrešnim življenjem pohujšujejo. Tudi oni spremenijo cerkev Jezusovo, v kateri se znajdejo, v jamo razbojnikov. Zakaj skoz to, da je med nami toliko nevrednih kristjanov, ki so samo po imenu kristjani, življenje njihovo pa ajdovsko, da je med nami toliko krivičnih kristjanov, toliko goljufov, toliko opravljičev, toliko odertnikov, toliko nečistnikov, toliko pijancev, toliko hudodelnikov; skoz to, da je v katoljski cerkvi toliko raznih grešnikov, se ji tudi velika nečast godi, in nečast se dela samemu Jezusu, ki je to cerkev postavil in v tisti prebiva do konca sveta. Ali gorje takim nevrednim udom sv. kat. cerkve! Ne bodo zmirom v tisti ostali. Prišel bo čas, da se bo Jezus tudi nad njimi razserdil in jih izgnal iz te svete družine, rekoč: „Poberite se spred mene, vi prekleti v večni ogenj“; zakaj moja hiša ni prebivališče za krivičnike, nečistnike, požrešnike; moja hiša je hiša nebeškega veselja, je hiša molitve, je prebivališče za moje zveste služabnike in služabnice, za pobožne, čiste, spokorjene in pravične duše! — Sedaj je sv. katoljska cerkev še podobna veliki njivi, na kateri raste pšenica in ljulika; usmiljeni Bog pusti še oboje rasti; pa pride čas žetve božje in Bog poreče svojim angelom: Poberite ljuliko, jo povežite v snopke, in verzite jo v ogenj, da se sožge, pšenico pa spravite v mojo žitnico. Oh grešnik! ti si tista ljulika; tebi Jezus te strašne besede proti: verigel te bode v ogenj, in ti pojdeš v pogubljenje, v večno, peklenko pogubljenje: „Oh kdo iz med vas, poprašuje prerok Izajja, kdo bo zamogel v tem ognju prebivati, kdo bo zamogel v tej žerjavci stanovati?“ Glej grešnik, tako ostro te Jezus nekdaj kaznuje, ti se pa ne bojiš? Se norčuješ, smejiš in grešiš lahkega, veselega serca. Pa Bog dolgo odlaša

pa gotovo zadene, zadene strašno: „Smert grešnikov je nar hujša, in strašno je pasti v roke vsemogočnega Boga!“ Grešnik, ti se pa ne bojiš? —

S k l e p.

Ljubi poslušavci moji! Strašen je bil konec Jeruzalemskega mesta; pa še strašnejši bo konec vesoljnega sveta.“ Takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka sveta in je ne bo“, Mat. 24, 19. Judom se je taka godila, ker Jezusa niso poslušali; kaj mislite, kaka se še le bo godila sodni dan tistim, ki za njega nič marali niso. Pri katerih hočete vi stati, ljubi moji, pri judih, ki so Jezusa, sodnika božjega, zavergli, ali s pobožnimi, ki so se Jezusa zvesto deržali? Vem, kaj mi hočete odgovoriti; vem, da želite pri poslednji sodbi med izvoljenimi stati, ktere Jezus seboj popelje v hišo svojega nebeškega Očeta na veselo gostovanje, ktero nam je od vekomaj pripravil za celo večnost. Oh da bi vsi enkrat stali na desnici med izvoljenimi! Da se nam tako enkrat zgodi, naj nas omehcijo Jezusove solze, ki jih je čez naše grehe prelijal, naj nas vodijo Jezusove besede, ki jih je govoril, in nas strašijo Jezusove kazni, ki jih je grešnikom protil! Vse to naj nas omehci in obudi, nas razsveti in poterdi, nas prestraši in oserči, greha se varovati, in delati obilno dobrega!—Amen.

Pridiga za deseto nedeljo po binkoštih.

(Kakošnji naj v cerkev pridemo, da bomo uslišani? Govoril A. L. v C.)

„Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej, eden pa colnar.“ Luk. 18, 10.

V v o d.

Izraelci so imeli prelep tempelj v Jeruzalemu. Tu so se shajali iz vseh krajev sveta, zlasti trikrat v letu: o velikonočnih praznikih — v spomin, da jih je Bog prečudno otel iz egiptovske sužnosti, o binkoštih — v spomin, da jim je bil Bog na gori Sinajski zapovedi dal, in pa o praznikih zelenih šotorov — v spomin, da so njih očetje, iz Egipta gredé, celih štirideset let v puščavi po šotorih prebivali. Pa tudi o drugih časih so se tukaj shajali

Boga molit, častit, hvalit in pa potrebnih dobrot prosit; kajti dobro so vedeli, da si je Bog to mesto izvolil in ga posvetil, in pa tudi da njegove ušesa poslušajo molitev tega, kdor moli na tem mestu. Paral. 7, 15.

Kristjani! kakor so imeli Izraelci svoj tempelj, tako imamo tudi v vsaki fari svoje cerkve, v katerih Bog prebiva in nam neprenehoma vse naše življenje dobrote in milosti deli. Komaj smo bili rojeni, sprejel nas je tukaj za svoje otroke, in nam izbrisal madež izvirnega greha z živo vodo sv. kersta. Nekoliko odraslim, pa slabim vojskovati se z grehom, nam je tukaj dodelil moč sv. Duha v zakramentu sv. birmе. Tukaj redi in napaja Jezus svoje verne z lastnim mesom in pa z lastno kervijo. Tukaj sprejemlja usmiljeni Oče zgubljene sinove in hčere v svoje naročje. Od tukaj dobivajo umirajoči popotnico na nevarno pot v neznano večnost, in kadar so svoj tek dokončali, počiva tukaj njih truplo v tem, ko se še posebno od tukaj molitve in pa daritve za njih duše v večnost pošiljajo. Glejte koliko dobro, koliko milosti! Pa še več. „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi, in jaz vas bom poživil!“ Tako nas tu sem kliče Jezus, ki se vsak dan daruje svojemu Očetu in tukaj prebiva, pripravljen zmiraj naše reve poslušati in usliševati naše želje in molitve. Ali kakor izmed evangeljskih dveh nista bila oba uslišana, tako se jih mnogo izmed nas tukaj shaja, in vendar Bog vseh ne usliši, in zakaj da ne? Zato ker je med nami mnogo farizejev, malo pa colnarjev.

„Kakošni pa naj pridemo v cerkev, da nas Bog ne bo zavergel, kot farizeja, temuč uslišal, kakor je colnarja?“

Na to uprašvanje vam bom dans z božjo pomočjo odgovoril, kakor nas opominja današnje sv. evangelje; poslušajte!

Razlaga.

„Dva človeka“, pravi Jezus v današnjem evangelju, „sta šla v tempelj molit, eden je bil farizej, eden pa colnar.“ In kako sta se v tempeljniu zavedla? „Farizej je stal in je sam pri sebi to molil: Bog, zahvalim te, da nisem tak, kakor so drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi kakor ta colnar. Postim se dvakrat v tednu, desetino dajam od vsega, kar imam.“ Kako prevzetne, ošabne so take besede, polne samosvoje ljubezni! Molil je sicer

in Boga hvalil, pa le, da je sebe povzdigoval in častil. Ali je pa bila njegova molitev Bogu prijetna in uslišana? Jezus sam je rekel, da farizej ni šel opravičen v svojo hišo, in pa zakaj ne? zato, ker vsak, kdor se povišuje, bo ponižan. Farizej toraj ni bil uslišan. — Kaj pa colnar? „Colnar pa je od deleč stal, še oči ni upal proti nebu vzdigniti, terkal je na svoje persi, rekoč: Bog, bodi milostljiv meni grešniku!“ Kako povse drugo obnašanje! Iz zgolj ponižnosti si colnar ne upa v tempeljnu naprej, ampak zave se svoje nevrednosti in zadej stoji, terka se na persi in zdi-huje: Gospod, usmili se mene grešnika! Ali je pa colnar uslišan? Da, Jezus sam je rekel, da je šel opravičen domu. In zakaj? Zato, ker vsak, kdor se ponižuje, bo povišan.

Da nas bo toraj Bog, kadar v cerkev pridemo, uslišal, moramo sem priti in pa tukaj biti, kakor colnar

L. ponižnega serca; ker tukaj shajamo se, da

1. Boga molimo, častimo, hvalimo in ga potrebnih dušnih in telesnih, časnih in večnih dobrot prosimo. Kdaj pa smemo upati, da bo Bogu naša molitev prijetna, in da jo bo uslišal? Le takrat, kadar ponižno molimo, kakor colnar. „Molitev ponižnega oblake predira, ne počiva, dokler se k Bogu ne približa, in ne jenja, dokler je Bog ne usliši“, pravi modri Sirah 35, 21.; in sv. Jakob: „Bog se prevzetnim ustavlja, ponižnim pa milost deli.“ (4, 6.) Kader molimo, smo le reveži, ki Boga milošnje prosimo. Ko bi nas berač ošabnega obnašanja prosil, ali bi mu kaj dali? Ničesa, še le ošteli bi ga zavoljo njegovega nespodobnega obnašanja. „Taka se godi tudi njemu, kdor brez ponižnosti moli“, pravi sv. Avguštin. Kadar torej v cerkev stopimo, bodimo iz serca ponižni! Le tako se bo naša molitev kakor lepo dišeče kadilo proti nebu vzdigovalo, ker „ponižnost z ljubeznijo ste duhovne perutnici, s kterima se človek do Boga povzdigne.“ (S. Laur. Just.)

2. V cerkev hodimo k sv. maši. Sv. maša je ravno tisti dar, ki ga je Jezus na gori Kalvariji na sv. križu daroval. Edini razloček med njima je ta, da na sv. križu je bila daritev kervava, pri sv. maši pa ni. In kakor je bila Jezusova smert neprecenljivega zaslužnja, tako je tudi sv. maša po besedah sv. Ciprijana: „Življenje in zveličanje človeškega rodu,

zdravilo in dar, ki ozdravlja in očiščuje grešnike njih madežev.“ Sv. maša sama na sebi je Bogu neskončno prijetna, zato ker se mu daruje v njej njegov edinorojeni Sin. Od naše strani pa mu je prijetna le takrat, kadar jo darujemo s ponižnim sercom. Daritvi Kajna in pa Abeljna nas to učite. Oba sta darovala, Kajn je daroval pervin svojih poljskih pridelkov, Abelj je pa daroval pervin svoje čede. Pa le Abeljnov dar je bil Bogu prijeten, Kajnov pa ne. Zakaj ne? zato, pravijo razlagavci sv. pisma, ker Abelj je daroval s ponižnim in pa pobožnim sercom, Kajn pa s prevzetnim, napuhnjenim in ošabnim. Ako tedaj hočemo, da bo daritev sv. maše tudi od naše strani Bogu prijetna, in pa da bomo po njej neskončnega zaslužnja Jezusovega deležni, bodimo pri njej vselej iz serca ponižni, ker le ponižnim Bog svoje milosti deli! —

3. V cerkev hodimo tudi prejemati sv. zakramente, zlasti zakramente sv. pokore in sv. rešnjega Telesa.

„Ako želiš opravičen biti, spoznaj svojo hudobijo, ker ponižno spoznanje te grehov odveže“, opominja sv. Ambrož. Ali koliko je takih, ki se v letu komaj enkrat, ali pa k večjim dvakrat svojih grehov spovedo, dasiravno bi se večkrat lahko! In zakaj? Zato ker jih napuh slepi, da svoje pregrešnosti ne spoznajo, in toraj ne čutijo potrebe večkrat k spovedi hoditi, pa če tudi večkrat gredo k spovedi, se pa ponižno ne spovedujejo svojih grehov in ne podveržejo spovedniku tako, kakor Bogu samemu. Koliko jih je takih, ki prav po farizejevo le dobre dela naštevajo ali pripovedujejo, česar niso storili, ali pa grehe, ki so jih sami storili, na druge zavračajo. Nekteri se celo tako deleč zapozabijo, da spovedniku v besedo segajo, mu jo pregrizujejo, ali se še ž njim prepirajo. Vsi ti in taki so napuhnjeni, prevzetni, in gredo iz cerkve domu, kot farizej, neopravičeni. Veliko jih pogostoma k spovedi in k sv. obhajilu tudi za to ne hodi, ker pravijo: „Kaj bodo pa ljudje rekli?“ Tudi iz takih se še napuh kadi, ker, ko bi ponižni bili, ne porajtali bi na ljudi, dobro vedoč, da sv. Frančišk Salezij pravi, da je pogostnega sv. obhajila vsem potreba, slabim, da moč zadobe, bolnim, da ozdrave, močnim in zdravim da ne oslabé in ne zbolé.

Tako, glejte, je pomanjkanje prave ponižnosti krivo, da ljudje bolj pogostoma sv. zakramentov ne prejemajo; pa če jih

prejemajo, zavoljo pomanjkanja ponižnosti iz njih milosti ne zagemajo, marveč si jih še v božje rope spreobračajo, ker napuhnjenim se Bog ustavlja in le zares ponižnim milosti deli. Ah, kako objokovanja vredni so torej kristjani, ki hodijo sicer v cerkev, pa kot farizej, polni napuha, prevzetnosti, nečimernosti in pa samo-svoje ljubezni! — Kristjani, ki mislijo, Bog ve, kaj da so, se toraj mogočno tukaj obnašajo, lase gladijo, berke vihajo, z očmi okoli in po drugem spolu streljajo in pri naj svetejšem delu sv. maše še kolen ne pripognejo, — kristjani obojega spola, ki ne pridejo Boga molit, ampak vsi nališpani in nakrišpani nataknejo svoje gizarde cunjé na svoj nečisti život in jih prinesejo sem skazovat in pa kazat, da ne želé Bogu, ampak ljudem in pa zlodeju dopasti: O pobeljeni grobovi, vam veljajo besede, vi ste zunaj lepi, znotraj pa polni smradu in gnjilobe! Sv. Ambrož, Milanski škof, je vidil enkrat gizardo oblečeno gospo v cerkev iti; šel je k njej in jo vprašal: „Kam pa greste?“ „V cerkev“, mu odgovori nečimerna gospa. „V cerkev“, se zavzame sv. mož, „mislil sem, da greste na ples ali pa v komedijo, ker za kaj takega ste oblečeni. Poberite se od tod! pojdite, na samem objokujte svojo razujzdanost in ne hodite v cerkev Boga žalit in drugih oči na-se obračat!“ Kolikokrat bi bilo treba tudi pred durmi naših cerkev takega Ambroža, ki bi zavračeval vse tiste, kateri hodijo v cerkev le skazovat svoje prevzetne gizarde cape! Takim ne koristijo ne molitve, ne sv. maše, ne sv. zakramenti. Vse milosti, ki jih ponižni takaj prejemajo, so napuhnjenim in prevzetnim zaperte. Pomislite to dobro in preč z napuhom, preč s prevzetnostjo, da ne boste zaverženi, kot prevzetni farizej, ampak uslišani in pa opravičeni, kot ponižni colnar! —

(Pa še nekaj drugega nas uči današnje sv. evangelje. Farizej je molil: „Bog! zahvalim te, da nisem tak, kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali pa kakor ta colnar. Postim se dvakrat v tednu, dajem desetino od vsega, kar imam.“ Da farizej ni bil brez greha, si lahko mislimo, temveč, ker je Jezus rekel, da ni šel opravičen iz tempeljna domu. Pa on svojih grehov ni spoznal, jih tudi ni obžaloval, zato pa tudi ni bil uslišan. „Colnar pa se je terkal na svoje persi, rekoč: Bog bodi milostljiv meni grešniku!“ Ta pa je spoznal svoje grehe, zato ker te je grešnika imenoval, in da jih je tudi obžaloval, nam priča so,

ker se je terkal na svoje persi, ter Boga usmiljenja prosil. Zato je bila njegova molitev ulišana, ker Jezus pravi, da je šel opravičen na svoj dom.

Ako toraj hočemo, da nas Bog uslišal bo v naših cerkvah, moramo sem dohajati:

II. skesanega serca.

Če le količkaj svoje življenje premislimo, vidimo, kako zelo zelo smo v grehe zatopljeni. Polni napuha, ošabnosti, zvijač in in goljufij, nečistosti, jeze in sovraštva itd. jih živi veliko brez posvečujoče gnade božje v sovraštvu božjem. Pa če smo tudi tako srečni bili, da nas je Bog smertnih grehov obvaroval, ali smo pa mar brez vsega naj manjšega greha? O naša vest nam terdi, da je prav imel sv. Janez, ki je rekel: „Ako rečemo, da nimamo greha, smo lažnjivi, ker resnica ni v nas.“ Saj smo polni slabosti, zanikerni in pa neskerbni za božjo čast, zveličanje svoje in svojega bližnjega, in če po besedah sv. pisma celó pravični sedemkrat na dan pade, kolikrat pademo še le mi, ki smo vse — le pravični ne. Ker smo pa polni pregreh, polni slabost, je nam tudi skesano serce zmiraj potrebno, posebno pa toliko bolj, kadar molimo, kadar smo pri sv. maši, ali pa, kadar prejemamo sv. zakramente. Zakaj

1. če molimo, pa grehov ne obžalujemo, smo gnjusoba v božjih očeh. „Kakor kmet pred setvijo plevel, ternje in osat z njive potrebi, če hoče kaj pridelati, tako moramo tudi mi greh in pa vso hudobijo z njive svojega serca potrebiti, če hočemo sad molitve uživljati“, pravi sv. Lavrenc Justinijan. Vem dobro, da čisti kot angeli ne moremo stopiti pred Boga, ker nas stiskajo in pa tarejo mnogoteri grehi, pa če tudi v grehih pred-nj stopimo in molimo, nas On, neskončno dobri Bog, ne zaverže, ako le obžalujemo svoje grehe, ter terdno sklepamo ne več grešiti. „Če grešnik, ves potert zavolj svojih grehov, Boga potrebnih gnad prosi, mu Bog ne očita njegovih hudobij, ampak sprejme ga, kakor bi ga ne bil nikoli ne razžalil, tolaži ga, usliši ga in ga blagodaruje z obilnostjo svojih milost“, govori sv. Alfons Lig. in sv. Krizostom pravi: „Nikoli še ni človek skesanega serca Boga prosil, da bi ne bil prejel, kar je prosil! — Pa, o moj Bog, kako je zastran tega z nami? —

Ah kolikrat se približamo tronu božjega usmiljenja s sercom, v katerem pregrešne misli in želje, jeza, sovraštvo, nevošljivost, nečistost, napuh, itd. obilno zalego imajo! Molimo sicer: „Posvečeno bodi tvoje ime!“ ali ravno mi smo prvi, ki božjemu imenu nečast delamo z grešnim življenjem. Molimo sicer: „Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ pa ravno mi podiramo njegovo kraljestvo in razširjamo hudičevo z besedo in djanjem. Molimo sicer: „Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji!“ pa se zmeraj ustavljamo njegovi volji. Molimo sicer: „Odpusti nam naše grehe!“ pa nočemo odpustiti svojemu bližnjemu, ki nas je morebiti le nehoté razžalil. Molimo sicer in prosimo: „Ne upelji nas v skušnjavo!“ pa si delamo sami skušnjave, ker živimo morebiti v grešnem znanju, ali pa zahajamo v slabe prilžnosti. Molimo tudi in zdihujemo: „Reši nas hudega!“ pa z rokami in nogami silimo v hudo — v greh. Ali je mogoče, da bi tako molitev Bog uslišal?

Skesanega serca moramo tudi biti, kadar smo

2. pri sveti maši. Terdovratnim Judom, levemu razbojniku in nevernikom Jezusova smert na križu ni nič pomagala, ker niso spoznali, da zavoljo njih grehov in grehov celega sveta umira, jih torej niso obžalovali in tudi niso terdno sklenili poboljšati se. Desni razbojnik pa se je skesan k Jezusu obernal, in ga prosil rekoč: „Gospod, spomni se mene, kader prideš v svoje kraljestvo!“ in zaslišal je prevesele besede: „Še dans boš z menoj v raju!“ Kakor takrat na križu, tako se daruje Jezus vsak dan v podobi kruha in vina svojemu nebeškemu Očetu, ter nas ž njim spravlja in deležne dela svojega neskončnega zasluženja. Da bomo pa deležni sadu te presv. daritve, je treba, da so naše serca skesane in pa polne želj poboljšati se. — Ali veliko kristjanov hodi k sv. maši, in vendar iz nje nobenega sadu ne zajemajo, niso vsak dan boljši, njih življenje je navadno, pregrešno, ker brez vse skerbi celo veseli v grehah živé, gredo v cerkev in iz cerkve z neskesanim sercom, brez prave volje poboljšati se; zametujejo dobrote in milosti sv. maše in se vračajo neopravičeni kot farizej na svoj dom.

Kako pa da nam je skesanega serca potreba, kadar

3. sv. zakramente, zlasti zakrament sv. pokore in sv. rešnjega Telesa prejemamo, nas katekizem uči. Peterih

reči je potrebnih k zakramentu sv. pokore, ali izmed teh naj bolj potrebna je grevenga in pa tako potrebna, da brez nje ni odpuščanja grehov nikdar in nikakor, kajti tisti, kdor grevenge nima, svojih grehov prav ne pozna in ne ve, kako da je Bog svet in grehi njemu ostudni. Brez spoznanja pa ni obžalovanja, ne spreobrnjenja in ne odpuščanja, torej tudi ne opravičenja. „Verzite preč od sebe vse hudobije, s kterimi ste se pregrešili in naredite si novo serce in pa novega duha!“ tako govori Bog sam v sv. pismu. Če tudi hodiš k spovedi, pa grehov ne obžaluješ, odveze ne prejmeš. Pa če ti jo je spovednik tudi dodelil, nič ne velja, ker nimaš skesanega serca. In kaj naj rečem še od tistih, ki neskesanega serca k božji mizi pristopijo? Jedo in pijó si sami sebi kakor Judež Iskariot večno pogubljenje! — O kako strašno se torej goljfajo vsi, ki si, zgolj na mašnikovo odvezo zanašaje se, mislijo: Zdaj sem čist. Revež, poln božjih ropov si, torej neopravičen, če prejemaš sv. zakramente neskesanega serca! Vselej torej, kadar čez cerkveni prag stopimo, prinesimo seboj poterto in žalosti polno serce, — serce, ki je sklenilo, terdno sklenilo Boga več ne žaliti, da naše molitve ne bodo zastonj, sv. maše ne brez prida in sv. zakramente ne v pogubljenje, ampak v zveličanje. Kakor Davidu, naj bodo tudi nam naši grehi zmeraj pred očmi, in če so bili nam že tudi po Jezusovem namestniku odpuščeni, obžalujmo jih vendar po izgledu Marije Magdalene, sv. Petra in drugih spokornikov in spokornic ves čas svojega življenja, in zlasti še takrat, kadar tu sem pridemo pred obličje naj Svetejšega.

S k l e p.

Ljubi moji! vsi hodimo v cerkev gotovo le zato, da bi nas tukaj Bog uslišal in nam delil, česar potrebujemo za dušo in telo, in gotovo nobeden ne želi, zastonj sem priti, ali pa še večji grešnik iz cerkve iti, kakor je vanjo stopil; posnemajmo tedaj colnarja v današnjem sv. evangelju, ter hodimo ponižni in pa skesani v cerkev! — V cerkev stopivši se vselej globoko ponižajmo pred Jezusom, ki v tabernakeljnu svoj tron ima, obžalujmo svoje grehe, ter terdno sklepajmo, nič več ne grešiti! Potem bodo naše molitve in daritve Bogu prijetne,

in prejemanja sv. zakramentov vredne, „zakaj Bogu prijeten dar je žalosti poln duh, skesanega in pa ponižnega serca, o Bog, ne boš zaverigel!“ (Ps. 50, 19.) Amen.

Pridiga za god vnebovzetja Marije pr. Device.

(Pot v nebesa; gov. A. L. v C.)

„Gospod, pokaži mi svoje pota, in uči me svoje steze.“ Ps. 24, 4.

V v o d.

Vidim vas toliko tukaj zbranih in vse svoje oči v mene uperte, da bi nasitil vaše serca z jedjo božje besede. V misel mi pridejo tukaj velike množice, ktere so za Jezusom hodile, slišat iz njegovih ust besede resnice. Viditi vas tukaj zbrane, ki ste polni želj božje besede slišati, mi želja serce presune, vam kaj takega povedati, kar bi bilo vsem v zveličanje. Naj poskusim. Če mi tudi pri mojih slabih močeh serce upada, zaupam toliko bolj v pomoč božjo in priprošnjo Marije preč. Device, da bo dans božja beseda posebno blagodarjena stoteri sad obrodila. Kakšni praznik praznujemo dans? Katoljska cerkev praznuje dans god vnebovzetja Marije preč. Device, matere božje in naše pomočnice. Marija, sv. Devica, svetu nepoznana, v revnem stanu, polna križev in težav, je danes v nebo vzeta, izvoljena kraljica nebes in zemlje.

Ponižna, čista Devica, ki je voljno terpela, ko ji je britki meč bolečin serce prebodel, ona je danes povišana. Nebes vrata se ji odpro in truma angelov in zveličanih jo sprejme svojo kraljico. Zares, kako lep, kako tolaživen praznik vsem, ki pobožno živé, so čisti in ponižni, ki so revni in od sveta zaničevani, kateri veliko pa poterpežljivo terpé. Tudi oni bodo enkrat veseli v nebo vzeti: Gospod pokaži mi svoje pota in uči me svoje stezde. — Marija nas uči pota, ki gotovo in varno v nebesa peljejo. Da ne zaidemo, ampak srečno enkrat v nebesa pridemo, nam je pota poznati, ktere v nebesa peljejo.

Sv. Bernard nam našteje čvetero pota, po katerih se v nebesa pride. On pravi:

1. Nekteri pridejo skrivši v nebesa;
2. nekteri si jih kupijo;
3. nekteri jih po sili na-se potegnejo, in
4. Bog sam nektere v nebesa sili.

To je zapopadek našega današnjega premišljevanja; poslušajte!

Razlaga.

1. Nekteri pridejo skrivši, tako rekoč, na tihem v nebesa.

To so tisti, kateri tukaj na zemlji tiho, mirno, skrivno, ponižno in pobožno živijo. Ne iščejo časti in se ne zmenijo za veselja tega sveta. Na tihem Bogu služijo, ljubijo samoto. Svet zanje ne porajta, jih ne pozna, jih torej tudi ne čisla. Ko umerjé, ni veliko šuma. Le malo ljudi jih spremlja k pogrebu. Še majhen križec morebiti ne stoji na njihovem grobu. In kmalo zgine njihov spomin. Njih ime pa je v bukvalih življenja zapisano, ker taki nebesa dosežejo. To vidimo na evangeljskem bogatinu in Lacaru. Bogatin je bil tukaj spoštovan in časten in vsega je obilno imel. Ubogi Lazar pa je bil od sveta zaničevan in nihče ni nanj porajtal. Kristus pa pravi, da je bil bogatin po smerti v večni ogenj pokopan. Revnega Lazarja pa so angeli nesli v naročje Abrahama. — Sv. Aleš je mnogo let v hiši svojih staršev živel kakor berač zaničevan in nepoznan. Po smerti pa ga je Bog s čudeži povelical in ga sprejel v nebeško veličastvo.

Prečista Devica je na tihem, skrivnem živela. Svet je ni poznal. Ko je k popisovanju v Betlehem šla, ni mogla nikjer prenočišča dobiti, kar priča, kako malo je svet nanjo porajtal. Veliko pa je pri Bogu veljala. Izvolil jo je mater svojega Sinu. Pozdravil jo je po angelu, in jo povišal kraljico nebes in zemlje, da jo časté vse ljudstva, vsi narodi sveta. Ja, kateri tukaj na tihem mirno, ponižno živé, kateri pred svetom nič ne veljajo, njih delež je nebeško kraljestvo. Pri njih se bodo dopolnile besede: „Poslednji bodo prvi“ — in „kdor se poniža, bo povišan.“ Veseli se toraj, kristjan, ki v revnem stanu živiš, ki pred svetom nič ne veljaš, ampak

te morebiti svet še zasmehuje in zaničuje, veseli se, ker iz male revne kamerce, kjer Bogu na tihem služiš, pelje pot v nebesa! Iz nizke čumnate, kjer zdihuješ, moliš in umerješ svetu nepoznan, pelje pot v nebesa! In kadar bodo ti, ktere svet tukaj zaničuje, med izvoljenimi v nebesih, takrat bodo posvetni spoznali svojo krivico in slepoto in jo vekomaj objokovali. Služite torej na tihem Gospodu in voljno terpite, ako svet vas zaničuje. Umaknite se posvetnemu veselju in tako bote med tistimi, kateri po besedah sv. Bernarda skrivej tako rekoč kradoma v nebesa pridejo, med tistimi, od katerih je Jezus rekel: „Poslednji bodo prvi.“

2. Nekteri si kupijo nebesa.

Naše življenje, pravi sv. Gregor, je podobno tergu, kadar dan mine, se ne more nič več kupovati.“ Kaj pa hočemo kupiti? Naj popred si moramo nebesa kupiti, ker nebesa so tisti zaklad, za kateri moramo pripravljene biti, vse, kar imamo, dati. In zakaj se kupijo nebesa? Nebesa se kupijo:

a) za dobre dela. Kup za nebesa so dobre dela, dušne in telesne dela usmiljenja. Jezus naš zveličar pravi: „Delajte si prijatlov s krivičnim mamonom, da vas, kadar obnemorete, vzamejo v večne prebivališča.“ Dobre dela so torej prijatli, kateri nam v nebesa pripomorejo. Jezus bo tiste, kateri lačne so nasitovali, žejne napajali, bližnjemu v nesreči pomagali, na svojo desnico k zveličanim postavil. Sv. Krizostom pravi: „Nebeški vratarji bodo brez opovire v nebesa tiste spustili, kateri so se tukaj revnega usmilili.“ „Nebeško kraljestvo“ govori na dalje, je kupčiji podobno. Daj kosček kruha, požirek vode, in nebesa zanj dobiš, daj malo in prejel boš obilo, daj majhno in prejel boš veliko, daj posvetne minljive reči, in in prejel boš zato nebeško večno veselje.“ In sv. Peter pravi: (1. Pet. 5.) „Ljubezen pokriva število grehov.“ Tako tudi piše sv. Ambrož: „Imaš premoženje, odkupi se svojih grehov. Scer Gospod ni na prodaj, pa ti si na prodaj. Kupi se torej z dobrimi deli.“ — Veliko svetnikov je, ki so si z dobrimi deli nebesa kupili, pojdi, stori tako! Pojdi, pomagaj revnim, in nebesa si boš pridobil.

Pa morebiti porečeš: Nebes si ne morem kupiti, sem sam reven in ne morem nič za nje dati. Torej si kupi nebesa

b) z drugim zasluženjem. Marija, preč. Devica tudi ni bila bogata, ni imela premoženja deliti, pa vender je bogata svet zapustila. Kako se je to zgodilo? Živela je v milosti božji, živela in delala je vse iz ljubezni do Boga. Bogu je darovala terpljenje. Vse njeno življenje, djanje in nehanje, terpljenje in zdihovanje ji je bilo v zasluženje pri Bogu. Ni čuda tedaj, da je ona kraljica vseh stvari. Take zasluženja in zaklade za nebesa si zamore vsak pridobiti. Živi v milosti božji, delaj, terpi iz ljubezni do Boga, bodi pripravljen še več terpeti, ko bi zamogel, in vse tvoje dela ti bodo v zasluženje pri Bogu, in bogat pojdeš v nebesa. Tudi to, česar ne moreš storiti, pa bi rad storil, česar ne moreš terpeti, pa bi rad terpel, tudi to pri Bogu velja. Abraham ni res svojega sina Bogu daroval, hotel pa ga je darovati, in že je pri Bogu veljalo. Torej govori lepo sv. Bernard: „Vse delajte iz pravega dobrega namena in teknilo vam bo za večnost, peljalo vas bo na ravnost v nebeško domačijo.“ (Pa tudi, kolika nesreča za vas, ako ne delate iz pravega namena, ker, ako ne delate iz pravega namena, je vse zastonj; ko bi naj težje dela delal, naj večje bolečine terpel, ne delaš pa in ne terpiš iz ljubezni do Boga, je vse zastonj. Delaš pa in terpiš iz ljubezni do Boga, iz pravega namena, blagor ti, ker na pravem, na dobrem namenu je vse ležeče. Sv. Tomaž Akvinčan pravi: „Ko bi bil človek tako hudoben, da bi, preden se spat vleže, rekel: Kolikorkrat moje serce po noči udari, toliko smertnih grehov naj bo, ko bi tako rekel, imel bi toliko grehov.“ Tako zamore narobe tudi vsak dihlej v spanju, ako ga poprej Bogu daruješ, zate dobro delo biti. Oh kako lahko si je tako zakladov za nebesa nabirati! Dobra misel, dobri namen posveti vse naše dela in terpljenja in vsakega, ako je tudi reven, bogatega stori za nebesa.) — Nek minih, ki je veliko let drugim minihom kute delal, je bil na smertni postelji. Zaproši, naj mu šivanko prinesejo. On jo vzame in dvigne rekoč: „Glejte, upam, da mi bo ta šivanka nebesa odperla, ker vsak šiv (ših), kterega sem naredil, sem

Bogu v čast daroval.“ Tako naj bo slehernemu njegovo orodje: kosa, plug, serp, kolovrat itd. ključ za nebesa! —

3. Eni nebesa po sili na se potegnejo.

Jezus, večna resnica, je rekel: Nebeško kraljestvo silo terpi, in le silni ga bodo posedli. Silo si mora človek storiti. Kdor ni vnet, komur ni resnica, ne pojde v nebesa. Svetniki so si silo storili in serčni so bili po potu zveličanja. Zapustili so očeta in mater, blago in premoženje, dom in vse, kar je bilo njih pobožnemu življenju na poti. — Sv. Franciška Šantal je bila poprej omožena. Mož ji umerje, in zdi se ji, da jo Bog kliče v samostan, in ona sklene po božjem razsvetljenju v samostan iti. Znanci, prijatli in sorodniki so si na vso moč prizadevali, ji odsvetovati. Pa vse zastonj. Njeni sin se nje oklene, joka in prosi, naj ga nikar ne zapusti. Ko vse ni nič zdalo, se vleže na prag, materi pot iz hiše zapreti. Pač je bila naj britkeja stopinja ta v njenem življenju, pa iz ljubezni do Boga stopi serčno čez svojega sina, in gre, kamor jo je Bog klical. —

Tako si moraš ti kristjan silo storiti, ako hočeš v nebesa priti. Bojevati se moraš s svojo slabo voljo, s svojim poželjenjem. Oko si moraš po Jezusovih besedah izdreti, roko odsekati, ako te v greh zapeljuje. Umakniti se moraš svetu in njegovim zapeljivostim, resnoben, zmeren biti v pogovorih in se vsega znebiti, kar te v greh zapeljuje, če te še tako težko stane. Brez sile ne boš premagal toliko sovražnikov svojega zveličanja. Le hrabri vojšak premaga in zasluži plačilo. „Kdor se ni prav bojeval, piše apostelj, tudi kronan ne bo.“ Posebno si morajo grešniki, katerim je kak greh že v navadi, silo storiti. Ti so že kakor z močnimi vezmi na greh navezani, so sužni greha, ki jih samo sila rešiti in oteti zamore.

Tako silo si je storil sv. Avguštin. Bil je grozno zamotan v nečisto mrežo. Vidil je naposled, da se bo pogubil, ako se po sili ne otme. Rekel je sam pri sebi: „Zdaj mora biti, zdaj mora biti. Če so drugi zamogli se greha varovati, zakaj bi jaz ne?“ S silo je raztergal grešne vezi, ki so ga na svet in na greh navezale, je šel v samoto in je neprenehoma Boga prosil, naj reši njegovo dušo. Tako si

mora vsak silo storiti, kdor je v nečistem grehu zamotan. Žalost sama, rotnja, sklepi, celo solze nič ne zdajo. Zapustiti moraš pregrešno znanje, zapeljivo osebo in slabo tovaršijo. Bežati od sveta in njegovih zapeljivosti, ako hočeš svojo dušo oteti. Roko, nogo odsekati, oko si izdreti, ako te pohujša, to je vse zapustiti, ako bi ti bilo še tako milo, tako drago, kot eden tvojih telesnih udov. To pa se samo s silo stori, ker nebeško kraljestvo silo terpi in le silni ga bodo posedli.

4. Bog sam nektere v nebesa sili.

Marsikdo bi zveličan ne bil, ko bi ga Bog k zveličanju ne silil. Bog pa sili človeka k zveličanju: pošilja mu britkega terpljenja, verže ga na dolgo bolno posteljo. — Kdaj naj manj mislimo na Boga in na večnost? Kadar se nam dobro godi, kadar ni nam nič terpeti. Hitro pa se zmislimo na Boga, kadar nas nesreče in nadloge zadenejo. Dokler je zgubljenemu sinu dobro bilo, dokler je denar in prijatlov imel, ni mislil ne na svoj dom, ne na svojega ljubega očeta. Bog pa mu je terpljenje poslal, poslal mu je revščino in nadloge. Lakota vstane, priliznjenci in prijatli ga zapusté, godi se mu slabo, prav slabo. Zdaj spregleda, spozna zapeljivost sveta in svojo krivico. Zmisli se na dom, na očeta. Ustane in nazaj se poda v svojo ljubo domačijo. Bog ga je tako rekoč silil, da se je vernul v naročje svojega očeta.

Pa ni en sam zgubljen sin. Koliko duš bi se bilo že pogubilo, ko bi jih Bog ne bil s terpljenjem obiskal, ko bi jih ne bil s silo na pravo pot zavernul? Vzel jim je, kar bi jim bilo v pogubljenje. Vzel jim je bogastvo, ker so ž njim greh delali. Vzel jim je zdravje, ker so hudobije uganjali. Vzel jim je slabe prijatle, da so se k Bogu obrnili. Vzel je staršem naj ljubšo edino dete, ko je bilo njih serce preveč na njem navezano. Marsikomu je nesrečo poslal, da bi spoznali neumnost in žalostni sad greha. Ogrenil jim je življenje na zemlji, da so se proti nebu ozirali. — Tako dela Bog še dandanešnji. Torej so terpljenja božja dobrota, ker v njih se človek spozna. Torej so svetniki hrepeneli zmeraj po terpljenju, kakor sv. Avguštin, ko je rekel: „O kako srečen bi bil, ko bi imel moč vseh ljudi, da bi sam terpel križe celega sveta!“

Bog tudi s tim ljudi v nebesa sili, da jim bolezen pred smertjo pošlje. Dokler smo zdravi, je naše serce le preveč na svet, na posvetne skerbi navezano. Na bolni postelji je vse druga. Svet nas zapusti. Zapuščeni od vseh pridejo druge reči na misel. Bolnik spozna, kako nečimern da je ves svet, je pobit in ponižen, mine ga napuh in ljubezen do sveta. Ponoči ne more spati, premišljuje večnost. Vse pretečeno življenje mu pride pred oči. Česar zdrav še porajtal ni, vidi zdaj v vsi ostudnosti. Pregrešna vest ga peče. Začne obžalovati zgubljeno preteklo življenje, zdihuje in kliče po zveličanju in marsikdo se še zadnjo uro kakor desni razbojnik z Bogom spravi. Bolezen je marsikomu most, po katerem v nebesa pride. — In brez bolezní umreti, je mnogim naj večja nevarnost. Nagla smert, pravi nek pobožen mož, je bolj strašna, kakor stoletna bolezen. Torej, ako nas bolezen zadene, ne godernjajmo, ampak spoznajmo, da jo nam iz usmiljenja pošlje, da bi se zveličali, da, ko se zdravi nismo poboljšali, bi se v bolezní k Bogu obrnili. Blagor mu, kdor spozna dobrotljivo božjo roko, je ne zaverže, kadar mu jo Bog ponuja, ampak hvaležnega serca prime in se reši.

S k l e p.

To so torej čveteri poti, ki jih sv. Bernard našteje, po katerih se v nebesa pride. Nekteri na tihem v nebesa pridejo, se vanje splazijo. Nekteri jih kupijo. Nekteri jih po sili nase potegnejo, in veliko jih Bog sam v nebesa sili. O ko bi tudi vsi po teh potih hodili. „Delajte, pravi Jezus, dokler je dan, ker pride noč in za nebesa ne bomo mogli več skerbeti.“

Ti pa, o Marija, ti se imenuješ naša pomočnica, o pomagaj nam, da pridemo iz doline solz v večno veselje. In ko bi bila naša pot še tako težavna, ko bi bila pot nesreče, bolezní in terpljenja, o sprosi nam moč stanovitnim biti po potu v večno življenje! Amen.

Pridiga za enajsto nedeljo po binkoštih.

(Grešnik pri Jezusu zdravje najde; gov. gosp. †.)

„Pripeljejo Jezusu gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roko nanj.“
Mark. 7, 32.

V v o d.

Tri leta je Jezus učil in hodil od mesta do mesta po judovski deželi. — Danešnje sv. evangelje nam pa pripoveduje, da se je podal tudi iz domače dežele in obiskal sosedne stranske kraje. — Neka kananičanska mati ga je bila prosila, da njegovo hčer reši hudega duha. Usmiljeni Jezus usliši skerbno mati in se poda v imenitno ajdovsko mesto Tir, in ozdravi bolno deklico. — Potem se pa zopet verne na Galilejsko in pride blizo morja Genezaret. — V lepi in rodovitni dolini poleg tega morja je stalo deset mest, kjer se je Jezus naj rajši mudil. Ves truden se vsede na nekem hribu in se malo oddahne. Pa množice za njim derejo in pred njega postavljajo mutaste, slepe, gluhe, hrome in mnogotere bolnike. — Vsegamogočni in dobrotljivi Jezus vsem postreže in pomaga. Slednjic mu pripeljejo, kakor ste v današnjem sv. evangelju slišali, pravega siroteja; gluhi je bil od maternega telesa in govoriti ni mogel. Lepo Jezusa prosijo, da tudi na njega svoje vsegamogočne roke položi in mu pomaga. Mili Jezus serčne prošnje rad usliši in je volje, tudi temu bolniku pomagati.

Že večkrat je dokazal, da je vsemogočen, da mu je treba le besedice izreči, in vse se zgodi po njegovi volji. Pri tem gluhomutecu se pa drugače obnaša. Danešnje sveto evangelje nam pripoveduje, koliko čudnih reči, koliko posebnih ceremonij je Jezus opravil, preden da je ozdravil gluhomutastega človeka. Prijel ga je in ga izmed množice nekoliko na stran peljal; tukaj je uteknul svoje perste v njegove ušesa, in je plunil in se s svojimi slinami njegovega jezika dotaknul; potem je pogledal v nebesa, izdihnil k svojemu Očetu in rekel po hebrajsko: „Efeta“, to je po našem: „Odpri se.“ In, oh čuda božja! kakor bi trenil, je sirotej tanjko slišal in gladko govoriti začel. — Kaj mislite, ali je mar Jezus vse te priprave in ceremonije zastonj opravil? Cerkveni učenički pravijo, da

je ta gluhomutec podoba vsakega grešnika; ta je bolen na svoji duši, gluhi in mutasti za Boga in izveličanje svoje neumerjoče duše. Kakor se je pa Jezus tega bolnika usmilil in ga na truplu ozdravil: ravno tako se On usmili vsakega grešnika in ga na duši ozdravi. In ravno od tega hočem vam danes govoriti in pokazati:

„Kaj ima grešnik storiti, da ga Jezus spet na duši ozdravi.“

Grešnik! nevarno si bolen, na večno smert si bolen, pa pri Jezusu ti še cveti ljubo zdravje, zvesto poslušaj kako!

Razlaga.

Poglejmo posebne ceremonije, ktere je Jezus opravil, ko je gluhomutastega ozdravjal.

1. Sveto evangelje pravi: „In pripeljejo k Jezusu gluhega in mutastega človeka in ga prosijo, da bi roko na njega položil.“ Pripeljali so torej tega bolnika k Jezusu; zakaj on sam ni nič slišal, nič govoril in vedel od Jezusa; on sam ni bil v stanu k njemu priti in od njega si kaj izprositi. Glejte, ta gluhomutasti človek je podoba celega pregrešnega človeštva. Tudi celo človeštvo je po grehu prvih staršev zgubilo dušno zdravje — gnado božjo. Bilo je gluho za glas pravega Boga; mutasto za besede resnice božje. Pregrešno človeštvo ni bilo v stanu, iz svoje lastne moči spoznati pravega Boga, resnic božjih slišati in govoriti. Bil je eden potreben, ki ga je pripeljal k spoznanju pravega Boga, pri katerem je resnica, milost in zdravje najti za dušo in telo. In ta je bil Jezus, naš usmiljeni odrešenik, ki nas je k Bogu nazaj pripeljal; naše dušne ušesa odperl, poslušati njegove sv. nauke; naš dušni jezik odvezal, govoriti svetih resnic, klicati in častiti nebeškega Očeta, in ga prositi za to, kar nam je k zveličanju potreba. Njemu tedaj, našemu nebeškemu Gospodu naj bo čast in hvala vekomaj. On nas je nazaj pripeljal k Očetu nebeškemu: Nobeden ne pride k Očetu kakor po meni! —

2. „In ga je vzela izmed množice na stran.“ Skoz to nam je Jezus pokazal, kaj tudi mi storiti imamo, če hočemo od njega dušno zdravje zadobiti, in prav skerbeti za svoje zve-

čanje. Tudi mi se moramo večkrat proč podati izmed množice, to je, od trušā posvetnih ljudi in posvetnih kratkočasov. Kdor na tem svetu nič drugega ne išče, kakor vesele tovaršije, posvetne kratkočase; kdor iz ene dobrovolje, iz ene vesele družbe v drugo pohaja in si nič drugega ne želi, kakor da bi mu bilo mogoče zmirom tako veselo živeti v veseli tovaršiji posvetnih ljudi; tak človek je tudi gluh za glas božjega svarjenja; tak človek bo v sredi med posvetnimi truši preslišal tisti mili glas, s katerim ga Bog k sebi kliče in k poboljšanju svojega življenja pripeljati želi. Kako malo posvetni dobrovoljci na Boga, na večnost, na zveličanje svoje duše mislijo! Ko bi to storili, bi tudi drugače živeli, kakor živijo po navadno. —

Mi pa, ljubi kristjani! ne storimo tako. Mi pa se podajmo od posvetnega trušā proč — v samoto, če ne drugače, tako vendar v samotno kamerco našega serca. (Falko je bil bogat mož, živel pa je tako, kakor veliko ljudi sedaj živi. Ni poznal drugega kakor svet in posvetno veselje, gostarije in godce, posvetni truši in hrup. Primeri še, da neko poletno noč ni mogel spati, kajti prevroče mu je bilo. Tu je začel premišljevat in djal: Lejte, na tej mehki postelji samo zavoljo vročine ne morem spati, da me ravno ničesar ne boli. Kako bi se mi še le godilo, ako bi moral v vročini peklenskega plamena ves v neznanih bolečinah vekomaj pokopan biti? Ta misel ga je tako gnala, in tako živo v serce mu segla, da je vse vse žive dni ostro pokoro delal. Oh srečen Falko, ki si Jezusa poslušal, ki ti je v tihi noči na mehki postelji govoril. Na tihem in samem tudi nam Bog govori. Le podajmo se saj v samoto našega serca!) — V samoti bo Bog z nami govoril. V samoti homo občutili, kako sladke so besede Gospodove, ki jih k našemu sercu govori. V samoti nam daje Gospod svete misli, nebeške želje, katerih v sredi pregrešnega sveta nikdar ne najdemo. V samoti nam Bog odpre dušne oči, da vidimo in gledamo v pretekli čas — v pretekli čas življenja našega, da zamoremo še z božjo gnado preteklo življenje popraviti, kolikor nam je mogoče. V samoti nam Gospod odpre dušne oči, da vidimo in spoznamo, kako je kaj z nami, v kakem stanu se naša duša nahaja, po katerem poti

kaj hodimo; zato, da se še o pravem času nazaj obrnemo na pravi pot proti nebesom, če smo tako nesrečni bili, v grehe zabresti in pravi pot zgrešili. V samoti nam Gospod oči odpre, da vidimo v prihodne dni, kaj nas enkrat čaka tam v večnosti, da vidimo tisto neizrečeno veselje, ki ga je Bog svojim prijatlom v nebesih pripravil; vidimo pa tudi strašno terpljenje, ki vsakega nespokornega grešnika tamkaj čaka, da nas to priganja pobožno in pravično živeti in se greha varovati. Glejte, vse te potrebne resnice nam bo Gospod na misel dal; vse to bo k nam govoril: če se bomo radi posvetne tovaršije ločili, se v kak samotni kraj, ali saj v samotno našega srca podali, in tamkej se v mislih z Očetom nebeškim pogovarjali. Tako bomo tudi mi od Jezusa na svoji duši ozdravljeni! —

3. „In Jezus je utaknil svoje perste v njegove ušesa“; da bi ljudi potem prepričal, da bo gluhomutast le skoz božjo moč ozdravljen; zakaj perst Jezusov pomeni tukaj božjo vsegamogočnost, božjo moč, božjega duha. Mat. 12, 28. — Da se grešnik spreoberne, je delo božje gnade, božje pomoči. Božja gnada pride grešniku naproti in mu odpre dušne ušesa, da posluša, kar mu služi v zveličanje: „Bog je meni ušesa odperl“, pravi božji mož, prerok Izaias (50.), in jaz mu nisem zoper govoril.“ Ali vendar ni zadosti poslušati, ampak potreba je tudi zadovoljno sprejeti, kar se sliši; zakaj sveto pismo pravi: „Veliko jih posluša, in vendar ne sliši“, telesne ušesa scer slišijo božji glas, božje besede; pa dušne ušesa so gluhe in jih ne sprejmejo. Kaj pomaga torej poslušati nauke Jezusove, tistih pa v djanju ne kazati? — Oh koliko je kristjanov, ki slišijo govoriti od skrivnost sv. vere, od večnih resnic kraljestva nebeškega, od lepih nauk Jezusovih; pa dušne ušesa so jim zaperte, torej jim vsi ti nauki tudi v serce ne sežejo, in od besede božje nobenega prida nimajo. — Koliko lepih nauk slišijo iz sv. pisma, kar je govoril sam božji duh; koliko čuda lepih izgledov iz življenja Marije in drugih svetnikov; koliko besed samo nebeške modrosti, ki so jih govorili sveti možje, učeniki cerkve božje; pa vse je nad njimi zgubljeno; vsaka beseda je prazna in brez sadu, kakor drobno seme, ki se v veter seje! — Noben nauk

se njih gluhih ušes, njih terdovratnega serca prijeti noče! — Oh, da bi prišel Jezus, in s svojim božjim perstom tudi dušne ušesa teh slabih kristjanov odperl, da bi radovoljno poslušali besedo božjo, veseli v serce sprejeli, in svoje življenje po tisti obravnali! —

4. „In je plunil in se doteknil njegovega jezika.“ Sv. Gregor upraša, rekoč: „Kaj pomeni to, da Kristus jezik gluhomutastega s slinami namoči? — In na to sam odgovori: „Slina iz ust našega odrešnika pomeni modrost njegovih božjih nauk, zakaj slina pride iz glave dol. Bo tedaj naš jezik namočen božje modrosti, kter^a je sam Kristus, tako bo tudi nagnjen izpolnovati, kar se v dušno zveličanje govori.“ ✕ Od kod tedaj pride, da je dandanešni toliko ljudi, ki nimajo nobenega veselja, da bi kaj božjega, kaj svetega, kaj nebeskega poslušali, ki jim za božjo besedo čisto nič ni mar, ampak le za to, kako bi si kaj na tem svetu pomagali, kako bi kaj pridobili, kako bi svoje posvetno blago dobro prodali, svoje premoženje pomnožili, kako bi nar ložej na svetu veselo in srečno živeli? In vendar si vse posvetno le kratek čas terpi!

Več je vzrokov, iz katerih izvira ta dušna slepota, to nes pametno ravnanje veliko kristjanov; ali vendar posebno imeniten vzrok tega je ta, da taki kristjani prave keršanske, nebeske modrosti nimajo, kter^a bi jih učila, nar več za to skrbeti, kar bo večno terpelo, namreč Boga ljubiti in dobre dela in lepih čednost si nabirati in tako si večno veselje in stanovitno srečo služiti. In prave modrosti najdeš pri Jezusu in v njegovem nauku. + Sv. Francišsk Ksaverjan je bil v svojih mladih letih poln posvetnih misel in želj. Svetega Ignacija skerbi za mladega Franciška, da bi ga ne oslepila posvetna modrost; kajti visoke službe so se mu kazale, časti in dobrote ponujale, mladenč pa velikih nevarnost poznal ni. Reče mu enkrat Jezusove besede: „Kaj pomaga človeku, naj si cel svet pridobi, na svoji duši pa škode terpi.“ Te kratke pa zlate Jezusove besede so sv. Francišku oči odperle, in ga zmodrile; dal je svetu in njegovim zapeljivim dobrotam slovo in šel je v daljne kraje, črnim Indijanom sv. evangelje oznanovat. Pri Jezusu in njegovih prelepah besedah je obilno keršanske mo-

drosti. Podajmo se radi k Jezusu, in poslušajmo njegove sv. nauke. Prosimo, molimo toraj Boga vsak dan za dar tiste keršanske nebeške modrosti, ki nas bo učila ta svet in vse njegovo zapeljivo veselje zaničevati in le po tem hrepeneti, kar je zgoraj, kar je v nebesih, kar večno terpelo bo! —

5. „In pogledal je v nebo, je zdihnil in rekel: Efeta, to je: odpri se! in zdaj so se odperle njegove ušesa, in razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril.“ — Skoz to, da je Jezus proti nebesom pogledal, nam je pokazal, kam se tudi mi grešniki obrniti imamo, da bomo grehov odvezani. Od nebes pride gnada božja, ki naše serca omehči in nas k pokori pripelja. Proti nebesom se moramo tudi v svojih molitvah, prošnjah in zdihlejih obrniti, v vseh okolšinah našega življenja; zakaj tamkej prebiva Oče luči, od katerega pride vsak dober dar. Jezus je izdihnil, rekoč: Efeta, odpri se! On je skoz to svoje usmiljenje na znanje dal, katero je imel do nesrečnega grešnika. Glej, moj kristjan! Jezus zdihuje tudi čez nesrečni stan tvoje duše, tudi ti se mu smiliš; njemu gre k sercu velika nesreča, v kateri se znajdeš, kateri nasproti greš! Ti pa nič ne zdihuješ čez svojo lastno nesrečo, v katero si zagazil skoz svojo hudobno življenje! Ti pa nič ne občutiš, koliko si zgubil, ker si gnado božjo zapravil, ker si zapravil tudi pravico na nebeško veselje, ker se torej v nevarnosti znajdeš, večno pogubljen biti! Ali tebi nič ni mar za tvojo dušo, za tvoje večno zveličanje? —

S k l e p.

Veliko jih je med nami, ki so že ležali na bolni postelji, zdihovali in klicali po zdravniku, ki bi jih ozdravil: Veliko jih je med nami, ki doma v hiši bolnika imajo, poprašujejo in zdihujejo po človeku, ki bi pomagal. Kaj bi počeli ko bi zvedeli človeka, ki vse bolezni ozdravlja? Alite vse bi bilo po koncu, vsi bi se urno podali na pot pomoči iskat; kajti zdravo telo je nar boljše blago, in nobeden pot ni predaleč in pretežaven, nobena reč ni predraga, ljubo zdravje si pridobiti. — Ogledujem se po cerkvi in vidim bolnikov in bolnic, vidim jih na smert bolnih, vidim jih takih, ki za svojo smertno bolezen clo malo ali nič ne rodijo! Oh nesrečni bratje in sestre moje,

globoko v serce se mi smilite; zato rej sem vam pokazal tistega zdravnika, ki vas zamore ozdraviti vaše dušne, smertne bolezni. Vsi smo grešniki in bolni na duši, oh pritecimo toraj k Jezusu, ki naše grehe odjemi, naše serčne rane celi, in nas dušnih bolezni ozdravlja. Sedaj nas še k sebi vabi in kliče kot ljubeznivi in usmiljeni zdravnik, nekda j nas pa bo pred se postavil kot sveti in ostri sodnik. Oh Jezus, k tebi pritečemo, revni bolniki, oh ozdravi nas! Razveži nam jezik, da govorimo pošteni h in pravičnih reči; odpri nam naše ušesa, da poslušamo božjo besedo. Vlij nam svete modrosti, da spoznamo, kar nam je k zveličanju, in česar nam je posebno potreba! Pomagaj nam, da se greha očistimo, dušno zdravje zadobimo in zvesto ohranimo! Tako, ljubi moji, bomo tukaj zdravi na duši, tam pa večno zveličani Jezusu hvalo in slavo prepevljali: „Vse je prav storil, gluhim je dal slišati in mutastim govoriti!“ Amen.

69 **Pridiga za dvanajsto nedeljo po binkoštih.**

(Jezus odrešenik — naš pravi Samarijan; gov. g. †.)

„Nek popoten Samarijan je prišel do njega, in ko ga je vidil, se mu je v serce usmilil.“ Luk. 10, 33.

V v o d.

Čudno lepo priliko nam pripoveduje današnje sv. evangelje, — priliko od usmiljenega Samarijana, ktera ne zapopade samo veliko lepih naukov, temuč tudi visoke skrivnosti naše svete vere. Jezus jo pravi, da bi nas podučil čez naj imenitnejšo dolžnost sv. vere — čez keršansko ljubezen do našega bližnjega. — Pokazal nam je on, nebeški učenik, da je vsak človek naš bližni, ali ga poznamo ali ne, ali je naše ali tuje vere, ali je domač ali ptuj, ali je naš prijatelj ali sovražnik; zakaj vsak človek je stvarjen po božji podobi — vsi smo otroci enega Očeta v nebesih — torej smo dolžni tudi vsakega človeka za bližnjega spoznati in tajistemu na pomoč priti, kader se v sili znajde — tistemu kerš. ljubezen skazovati, kakor jo je skazal usmiljeni Samarijan. — Pa to še ni vse, kar nas Jezus

skoz to priliko učiti hoče. Še ena druga imenitna resnica naše sv. vere je v tisti zapopadena; tolažbe polna resnica namreč, da je Jezus prišel na svet odrešit vse ljudi. Mislili so Judje, da samo oni bodo odrešenika dobili; samo oni uživali njegove dobrote, in samo oni poklicani na tisto veselo gostijo kraljestva božjega; vsi drugi narodi pa bodo od Boga na večno zaverženi. Jezus je pa to krivo misel overgel in je v današnji priliki Judom pokazal, da je On zveličar celega sveta, vseh narodov, vseh jezikov, vseh tistih, ki bodo njegove nauke sprejeli in živeli po njih. — Ta skrivnost odrešenja celega sveta je v tej priliki zapopadena in se prav razložiti dá. Danes hočemo priliko sv. evangelja od te strani premišljevati in hvaliti Očeta nebeškega, ker nam je vsem došlo zveličanje po njegovem Sinu Jezusu. Zatoraj pravim:

„Jezus odrešenik—nam vsem je usmiljeni Samaritan.“ Poslušajte!

Razlaga.

1. Sv. evangelje pripoveduje: „Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho (in je padel med razbojnike.“) Beseda Jeruzalem se pravi po našem „mesto mirú“ in je podoba kraljestva božjega v nebesih, podoba pravice, mirú in večnega zveličanja. Jeriho se pa po našem jeziku pravi: „spremenjenje“, in je podoba neumščine, slepote in nesreče. Tisti človek, ki je tedaj iz Jeruzalema doli šel v Jeriho, je — Adam naš prvi oče. Srečni paradiz, v kterega je bil postavljen, je bil tisti nebeški Jeruzalem, v kterem je veselo živel v pravici, nedolžnosti, svetosti, miru in čeznaturnem zveličanju že na tem svetu. Kadar je pa grešil, se je vse spremenilo. Zgubil je božjo prijaznost, pravičnost, nedolžnost svoje duše. Zapravil je tisto srečno življenje v paradizu; zapustiti ga je moral in podati se iz kraja veselja — v deželo terpljenja in žalosti. To je bilo tisto nesrečno spremenjenje, ki se je z Adamom zgodilo. Zapustil je tedaj nebeški Jeruzalem in je dol šel v nesrečno Jeriho — v kraj neumščine, reve, britkosti in vsake nesreče, — ž njim pa tudi mi vsi, ki smo od njega rojeni. —

„2. In je padel med razbojnike, ki so ga slekli, obropali in z ranami obdali.“ — Tisti razbojniki so bili zaverženi duhovi, kateri prvi in večji je „satan, stara kača, hudič, ki cel svet zapeljuje“, skriv. raz. 12, 9. On je tudi Adama napadel, kakor hudoben razbojnik, in ga obropal na duši in telesu. Slekkel mu je lepo oblačilo nedolžnosti; vzel mu je gnado in ljubezen božjo, pravičnost in nedolžnost, mir in srečo — in ga obdal z globokimi ranami, z nevednostjo in zmoto, s slabostjo k dobremu, z nagnenjem k hudemu, z vsemi grehi; hude rane je dobil človek na duši in telesu. Na glavi je bil ranjen z napuhom; na čelu z nesramožljivostjo; na očeh z nevošljivostjo; na ušesih z grešno radovednostjo; na ustih z hudobnim govorjenjem; na ramah z nepoterpežljivostjo; v sercu z žalostjo; na trebuhu s požrešnostjo; na ledju z nečistostjo; na nogah z lenobo; na rokah z lakomnostjo; s terpljenjem in bolečinami, kamor se je koli obrnil. — „In potem, ko ga je tako grozovitno ranil in nesrečnega storil, ga je pustil na pol mertvega ležati.“ —

3. „Prigodilo se je pa, da je neki duhoven šel po ravno tistem poti; in ga je vidil in memo šel. Ravno tako tudi nek levit; je prišel na to mesto, ga je vidil in je memo šel.“ Pod tem duhovnim se zastopi natorna postava, ki je zapisana v serce vsakega človeka — od Abrahama do Mojzesa; pod levitom se zastopi postava Mojzesa noter do Kristovega rojstva. Ali vse te postave so bile memogredoče. Nobena ni zamogla ranjenega človeštva popolnoma ozdraviti; ampak le pripravljale so to v grehih in zmotah zakopano ljudstvo na prihod tiste luči od zgorej dol — na prihod odrešenika, kterega je Bog že prvim staršem poslati obljubil. —

4. „Neki popoten Samarijan pa je prišel do njega, in ko ga je vidil, se mu je v serce usmilil.“ — Ta Samarijan pa je Jezus Kristus, edinorojeni božji Sin. On je prišel iz nebeškega Jeruzalema dol na ta svet — v nesrečno, s prekletstvom greha obdano Jeriho. Prišel je, ne kakor da bi tukaj ostati hotel, kakor da bi tukaj bil doma, ampak kakor popotnik, ki se v deželi le malo časa derži. Prišel je Jezus na svet nam čisto enak, razun greha. Ime-

nuje se Samarijan, ker je bil ravno, kakor so Judje vse Samarijane sovražili in zaničevali, tako tudi On sovražen, zaničevan od rojakov, terdovratnih Judov. V nizkosti in revšini se je prikazal na svet in podvergel se je vsem težavam, s katerimi je bilo celo človeštvo po grehu prvih staršev obloženo. „In ko ga je vidil, se mu je serce usmilil.“ Božji Sin je vidil revšino, v kateri je celo človeštvo zdihovalo; vidil je nesrečo, v kateri je tako globoko zakopano bilo, in se ga je usmilil. Sklenil je, nam na pomoč priti, težko butaro naših grehov nase vzeti in sam terpeti, kar smo si mi zaslužili. Človek je hotel postati, in terpeti za nas — in nas rešiti od pogubljenja večnega. Takrat je pokazal Jezus svoje usmiljenje proti nam; takrat je pokazal svojo neizrečeno ljubezen do nas, kakor pravi sv. pismo, da nas je poprej ljubil, kakor smo ga mi ljubili, da nas je ljubil, kadar smo ga mi sovražili. „In je stopil k njemu, mu je vtil olja in vina v njegove rane, in mu jih je obvezal in ga je posadil na svoje živinče.“

Te besede vse to zapopadejo, karkoli je Jezus storil k našemu zveličanju skoz njegovo sveto življenje, njegove zveličanske nauke, njegovo terpljenje in bitko smert. Po temi je tavalo človeštvo; pamet je bila oslABLJENA, volja k hudemu nagnjena, serce je bilo popačeno, cela duša je bila ranjena in ni ga bilo zdravnika, ne zdravila na celem svetu najti, da bi bil človeštvu pomagati in njegove dušne rane ozdraviti zmožgel. Potem je pa prišel nebeški zdravnik Jezus, je ubogo človeštvo zagledal in ga ozdravil skoz svoje svete nauke, skoz svoje svete izgled; je vtil olja in vina v naše dušne rane, skoz svoje gnade in milosti, ki nam jih je zaslužil v svoji smerti na križu. On nas je obezal s svojo nebeško postavo, s svojimi zapovedmi, ktere nas hudega varjejo, in nas pravo stezo proti nebesom učijo. In kakor smo vsi popačeni na duši in truplu po Adamu, tako smo vsi ozdravljeni in odrešeni od večne nesreče po Jezusu, našem dragem — duhovnem očetu, ako se njegovega zdravila le hočemo poslužiti. —

5. „In ga je peljal v gostivnico in ga je oskerbel.“ Tista gostivnica je sv. cerkev, ktero je na zemlji postavil. Ta gostivnica pomeni edino, sveto, katolijsko in apostoljsko cerkev, v ktero je Jezus vse ljudi, vse narode poklical;

zakaj rekel je svojim aposteljnem pred svojim vnebohodom: „Pojdite po celem svetu, učite vse narode, keršćujte jih v imenu Očeta, Sina in svetega Duha, učite jih vse to deržati, karkoli sem vam zapovedal.“ — To gostivnico, namreč sv. kat. cerkev je postavil Jezus za vse ljudi, za vse kraje, za vse čase, — takrat, kader je svojim aposteljnem in učencem dal oblast učiti, in svete zakramente deliti, kader jih je za pastirje postavil čez verne kristjane, čez svoje ovčice, ktere je drago s svojo lastno kervjo odkupil od večnega pogubljenja; takrat je On dobro „skerbel“ za nas; — ker nam je vse pomočke zapustil, ki nam k zveličanju pomagajo. —

6. Drugi dan je vzel dva denarja, jih je dal gostivniku in je djal: Skerbi za njega, in kar več izdaš, ti bom jaz povernil, kader pridem nazaj.“ — Petra je postavil za poglavarja svoje čerkve na zemlji; njemu je rekel: „Ti si Peter, to je skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in vrata peklenške je ne bodo zmagale.“ Trikrat je prašal Petra rekoč: „Ljubiš mene?“ in kader mu trikrat odgovori: „Gospod ti vse veš, tudi veš, da te ljubim in trikrat je rekel k njemu: „Pasi moje jagneta, pasi moje ovce!“ Skoz to ga je postavil za nar večjega pastirja cele kerš. črede — za hišnega gospodarja v svoji cerkvi — gostivnika, ki ima skerbeti za tiste, ktere mu gnada božja v njegovo gostivnico v sveto cerkev pripelje. † Dva denarja, ktere je dal Samarijan gostivniku, pomenita dvojno oblast sv. Petra in njegovih naslednikov: oblast razvezati in oblast zavezati, ker tako je govoril Jezus k njemu: „Tebi jaz dam ključe nebeškega kraljestva, karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih; karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih.“ — Dva denarja pomenita tudi dvojno oblast namestnikov božjih: učiti in sv. zakramente deliti. — „Skerbi za njega, pravi Samarijan gostivniku, in kolikor več izdaš, ti bom jaz vernil, kader pojdem nazaj.“ Glejte, te besede nam pokažejo, da ima sv. cerkev oblast, še razun tega, kar je v sv. pismu zapisano, vse to naročevati, vse to zapovedovati, vse to vpeljati, karkoli za zveličanje svojih vernikov za dobro in potrebno spozna. Kar tedaj sv. cerkev zapove, je tudi zapoved Jezusova, ker v imenu Jezusovem ona zapoveduje, ktera ima svetega Duha za pomoč,

da se nikdar ne zmoti. Karkoli tedaj cerkev v njegovem imenu naroči, zapove in upelje, — kolikor za dobro spozna, to bo sam Jezus, nebeški Samarijan tisti povernil, kader pride nazaj; to je, On bo vladarja sv. cerkve obilo poplačal — kader pride zopet na svet k sodbi, kjer bo takrat svoje izvoljene peljal seboj v kraljestvo veselja večnega. — Te besede: „Kar boš več izdal, ti bom povernil, kader pojdem nazaj“, res da, nar bolj nas duhovne in dušne pastirje zadevajo, da bi si vse prizadevali za vaše zveličanje, da bi še več storili, ako bi mogoče bilo, kakor je naša dolžnost: ali potreba je pa tudi od vaše strani, da pa tudi vse lepo ubogate, kar vam v božjem imenu priporočujemo, da tudi tako živite, kakor vas učimo. Jezus je storil to svoje, ker je za nas terpel in umerl; mi duhovni bomo z božjo pomočjo storili to svoje — in si bomo prizadevali, vas podučiti v potrebnih naukih Jezusovih — vas bomo vodili na dobre paše za vaše neumerjoče duše; pa tudi vi storite to svoje, da prav keršansko živite in skažete se za prave učence in učenke Jezusove. „Blagor jim, pravi sv. Ambrož, ki bodo skoz svoje dobre dela Boga za svojega dolžnika imeli: zakaj obilno plačilo bodo enkrat od Njega prejeli.“ Amen.

Pridiga za angeljsko nedeljo.

(Vsak človek ima svojega angelja varha.)

„Povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. Mat. 18, 10.“

V v o d.

Danešnja nedelja naše misli povzdiguje proti nebesom, kjer angeli božji pri Bogu večno veselje uživljajo. Danešnja nedelja se pravi angeljska nedelja, in nas opominja angelov božjih v nebesih. Bog je angele stvaril, da ga ljubijo, molijo, hvalijo in mu služijo, kakor David pove: „Hvalite Gospoda vi vsi njegovi angeli, vi, ki njegovo voljo spolnujete“, ps. 102, 20. Bog je pa tudi angele stvaril, da nas, kerš. poslušavci! varujejo: „Bog je zavolj tebe svojim angelom zapovedal, da tebe na vseh tvojih potih varujejo“, ps. 90, 11., pravi

sv. pismo, in tudi pričuje, da so angeli človeku velikokrat pomagali, ga velikokrat varovali. —

Pa sveti cerkveni učeniki še tudi učijo, da ima vsak človek svojega angelja varha, in že v prvih časih kršnanstva so verni kristjani angele varhe častili; in sedaj že čez dve sto let sveta katolijska cerkev spomin angelov varhov slovesno obhaja. — Tudi mi smo se danes zbrali, da bi Boga molili in hvalili, pa tudi angelov varhov se spomnili in jih častili. — Da nobeden iz med nas svojega angela varha ne bo pozabil, jaz danes rečem: „Vsak človek ima svojega angela varha.“

To je resnica:

1. ki je polna veselja;
2. ki je polna lepih naukov. Poslušajte!

Razlaga.

I. „Zvest prijatelj je velika pomoč, kdor ga je našel, je zaklad našel — on je več vreden, kakor zlato in srebro“, uči sv. pismo Sir. 6, 14.; ni ga pa boljšega prijatla kakor so sv. angeli varhi, — zakaj oni

- a) nas zvesto varujejo v vseh nevarnostih za truplo in za dušo.

Le kratek je pot od zibe le noter do pokopališča; — pa venvar poln nevarnost. Komej se mlado dete vleže — in že se morajo starši za njegovo življenje bati — angelc varh skerbni materi pomaga, nevarnosti ljubega otročiča odvracati; kedar mi po noči brez skerbi sladko spimo, angel varh na naši strani budi, in nas skerbno varuje; kedar na nebu černe megle ustajajo, gromi treskajo in bliski švigajo, da se zemlja giblje, in vsaka stvar trese, angel varh zvesto brani, da nas kaka nesreča ne zadene! — Angelc je bil, ki je brumnega Lota iz mesta peljal, da ga ogenj z nebes z unimi vred ni požerl; angelc je bil, ki je sv. Petra ketin in ječe rešil, da ga kralj Herodež ni mogel ob glavo djati! Ravno tako angelc varh tudi vsakega iz med nas skerbno vodi, da nam zdravje in življenje ohrani, kakor nas uči sv. kralj David: „Bog je svojemu angelu ukazal, da te bo po vseh tvojih potih varoval in na rokah nosil, da se z nogo na kak kamen ne udariš“, ps. 90, 11. —

Še večje, ljubi moji, so skušnjave in nevaršine za našo neumerjoto dušo, da v greh ne pademo in se na večno ne pogubimo. Vsak dan, vsako uro to občutimo vsi; v greh nas vleče naše hudo poželjenje, v greh nas vleče hudobni svet, ja sam peklenški sovražnik ima svojo mrežo nastavljeno, in išče, koga bi požerl. — Za tega voljo zdihuje nek sv. učenik, Lavrenc Justin.: „Kdo zamore take močne sovražnike premagati, vse mreže raztergati, vsem skušnjavam uteči, vso goljufnost spoznati, ako njemu angeli božji ne pomagajo?“ Glejte, kako veselje, kaka sladkost je za nas, da vemo, da angeli božji

b) nas greha varjejo, nas k dobremu opominjajo in pomagajo nam. —

Sv. Hermelinda, pobožna in lepa deklica, je v svoji mladosti že spoznala, da je svet goljufen, in nevarne njegove dobrote. Zatoraj zapusti veliko mesto, zapusti svojo domačo hišo, in se poda v majhno vas, da bi v samoti prav lepo Bogu služila. Ali sv. Hermelinda nekemu bogatemu gospodu dopade; gerdun je v svojem črnem sercu sklenil, njo zapeljati, nji poštenost in nedolžnost ukrasti. Ali angel varh je še ob pravem času k njej govoril: „Beži brumna devica iz tega kraja, beži in čisto ohrani svojo nedolžnost, kakor si Bogu obljubila!“ „Bežite, bežite“, še tudi k nam angel varh velikokrat kliče! Beži, keršanska deklica! beži iz tega kraja, iz te hiše, tam tebe čakajo nesramni zapeljivci, ki ti hočejo vzeti nedolžnost, dobro vest, Boga in nebesa! Beži, keršanski mladenč! od teh tovaršev, pri njih se bodeš učil grešiti in Boga žaliti, kleti, ponočevati in pijančevati! — Vari, vari se, ljubi kristjan! te tovaršije, te hiše, če hočeš ljubiti svojega bližnega kakor sam sebe, zakaj tam se ljudje ne bojijo, svojega bližnega za poštenost opravljati in njegovo dobro ime neusmiljeno tergati.

Tako nas angele varh greha varuje, in k dobremu opominja. — Kedar nas skušnjave v greh vabijo, in mi že na pragu stojimo, greh storiti, Boga žaliti, in dušo umoriti: o kako močno si angel varh prizadeva, nas od greha odverniti. „Kaj ti pomaga, o kristjan, govori on v našem sercu, kaj ti pomaga, da si cel svet pridobiš, na duši pa škode terpiš? Kaj ti ostane, ako v greh privoliš, ako greh storiš, kaj ti ostane drugega, kakor huda vest, ki

le noč in dan grize, jeza božja, da se ne upaš svojih oči k nebesom povzdigniti, in — če v svojih grehah umerješ, ostra rajtinga, huda sodba, večne kazni, peklenški ogenj!“ Tako angel varh v našem sercu govori, in nas k dobremu opominja! —

c) Naš angel varh pa tudi nosi naše solze, molitve in dobre dela pred božji tron ali sedež.

Sam angel Rafael je brunnemu Tobiju rekel: „Kolikokrat si ti svoje goreče prošnje s solzami k Bogu pošiljal, kolikokrat si mertvega pokopal, ali svoje premoženje med borne delil, sem jaz vse to dobro vidil in v tvojem imenu nosil pred Gospoda tvojega Boga; sedaj me pa tudi On pošlje, tebe potolažiti in pomagati ti.“ Tob. 12.

Ljubi kristjani! Star očak Jakob je v spanju angele božje vidil, ki so po tojtri gor in dol hodili: ravno tako tudi naši angeli varhi pred in zad hodijo. Born siromak! ki v svojih težavah in krizih goreče solze, in s solzami tudi serčne prošnje k nebesom pošiljaš, bodi potolažen! Tvoj angel vsako solzo, vsak zdihlej nosi pred sedež milosti božje, in ti z nebes terdne moči prinese, križe in težave poterpežljivo in voljno nositi in tako si večno plačilo v nebesih služiti. Saj tudi Jezusa Kristusa, ki je na oljski gori na kolenih ležal in kervav pot potil, je angel iz nebes potažil, in mu pomagal, grenki kelh izpiti, kterege mu je nebeški Oče podal. Bodi ponižen, in prosi kristjan, in tudi tebe bo tvoj angel potolažil in poterdil! Vsmiljeni kristjan! kolikorkrat dobro delo storiš, žalostnega potažiš, žejnega napojiš, lačnega nasitiš, nagega oblečeš, mertvega pokoplješ: tvoj angel varh veselega serca leti pred božji sedež, pred tron Jezusa Kristusa, ki je obljubil, vsak serklej merzle vode, vsak kosec kruha, vsak krajcar stokrat v nebesih poverniti. —

Angeli varhi toraj nas varujejo v nevarnostih, nas varujejo greha, in k dobremu opominjajo, oni pa tudi nosijo naše solze, molitve in dobre dela pred oblicje nebeškega Očeta; o te besede: „Vsak človek svojega angela varha ima“, so za res polne veselja in sladkosti; one so pa tudi polne lepih naukov; le poslušajte dalej! —

II. Ko je svoje dni sv. učenik in škof Hieronim to resnico pre-mišljeval, da ima vsak človek svojega angela varha, je veselja

zaužil: „Poglej, o človek, koliko je vredna tvoja duša, kako visoko jo Bog sam štima!“

a) Ja za resnico! veliko vredna je človeška duša, ki tako imenitnega varha ima!“ —

Angeli so čisti duhovi, ki tam v nebeškem Jeruzalemu prebivajo in v nebeškem oblačilu pred božjim sedežem stojijo in: „Svet, svet pojo“, kakor sv. Janez pravi: „Slišal sem glas veliko angelov okoli božjega trona, in njih število je bilo tавžente tавžentov“, skr. raz. 5, 11. Oni tam v večnem raju zauživajo veselje, ktereга noben človek zapopasti ne more. Glej kristjan! iz med teh častitljivih in svetih angelov eden, tudi tebi na strani stoji, in tvojo dušo varuje; premisli, koliko je ona vredna! Kako pa ti, o kristjan! svojo drago dušo štimaš? Ti imaš v enem letu tri sto pet in šestdeset dni, vsak dan in vsako noč 24 ur, ali nar večji del tega svetega časa ti daješ in obračaš za časne posvetne reči in za svoj život, na svojo drago dušo pa celo pozabiš! Iz serca ti skerbiš za svoje telesno zdravje, in če ga zgubiš, si močno prizadevaš, ga spet zadobiti; ali bolezen tvoje duše tebe nič ne skerbi, ti se ne bojiš na svoji duši smertne rane nositi! Ah zmota, da je ni večje! Neumerjoča duša je tавžentkrat več vredna, kakor umerjoče trohljivo truplo; saj je nebeški angel sam posebno duši za varha od Boga postavljen!

Angel varh nas greha varuje in k dobremu opominja:

b) o spoštujmo ga, in radi ga poslušajmo!

To je Bog sam Mojzesu zapovedal: „Jaz pošljem svojega angela pred tebo, spoštuj ga in poslušaj njegove besede, in glej, da ga ne zaničuješ, zakaj moje ime je v njem“, Mojz. 23, 21. Ali le malo jih je med nami, ki glas svojega angela zvesto poslušajo in ga lepo ubogajo. Ve dekleta, ki rade nesramno govorite ali pojete, ki po noci moštву odperate in se ž njimi pečate, o vi ne poslušate svojega angela varha; vi mladenči, ki zvečer k pokoju nočete, po nesramnih in grešnih potih lazite, o vi ne spoštujete svojega angela varha; on v vašem sercu dobre misli budi, vas po vaši vesti svari, se milo na strani solzi in prosi, da bi hudega kaj ne storili, pa vse zastonj. Pa prišla bo enkrat ura, ki bo angel varh z vami vred stopil pred božjo sodbo — tam ne bode več za vas Boga prosil — tam vas bo le močno tožil: „Noč in dan sem jaz vas k dobremu opominjal,

sem vas svaril, prosil: ali vi niste hotli mene poslušati, niste hotli grešnih navad zapustiti, niste hotli za nebesa služiti! Gospod! pravični sodnik, stori zdaj ž njimi kakor so zaslužili! — Ah gorje nam, ljubi poslušavci! ako bode angel varh nas pred sodbo božjo tako tožil! Oh še danes se obrnimo in ga spoštujemo pa poslušajmo! Vi pa, brunné duše! ki ste hodili po potu, kterege vam je angel varh kazal, o še naprej ga častite in radi ubogajte: vsako jutro, ko ustanete, vsak večer, preden v postelj ležete, se angelu varhu lepo priporočite, in nobena skušnjava vas ne bo premagala; kakor uči sv. Ambrož: „Pri nas so angeli, da nas varjejo in nam pomagajo. Kaj bi se bali, ki tako močne varhe imamo. Kadar nas kaka zlo huda skušnjava stiska, ali se nam velika britkost približuje, vsak naj svojega angela varha pokliče, svojega vodnika in pomočnika v sreči in britkosti!“ —

c) Bodimo pa tudi mi angeli svojih bratov in sester!

Posebno vi starši! bodite svojim otrokom vidni angeli varhi; učite jih od mladih let po pravem potu hoditi, kažite jim kako nevaren in sterm je pot, ki v nebesa pelje, varujte starši svoje otroke nevarne slabe tovaršije, zakaj slaba družina lepo zadržanje kazi. Kadar pa vidite, da kak otrok greši in Boga žali, o ne molčite! svarite, prosite ga; pa tudi svojo molitev za njega k Bogu pošiljajte, da ga On razsvetli in na pravi pot pripelje. Tako bote tudi v nebesih angelov srečni tovarši!

Ravno te besede si tudi vi, keršanski gospodarji in gospodinje! v serce vtisnite; tudi vi bodite angeli varhi svojim hlapcem in deklam; zakaj tudi vam bo pravični sodnik rekel: „Gospodar! daj rajtingo od svojega hiševanja.“ — Angel varh nas od hudega odvraca, in k dobremu opominja: tako imamo mi na vso moč skerbeti, da naš bližni pravega pota ne zgubi, in v večno pogubljenje ne zaide, in kadar vidimo, da on Boga žali in proti večnemu breznu tava; o svarimo, prosimo ga, da se oberne, dokler mu še sije solnce milosti božje. Težko je sicer bližnjega posvariti, in pogosto nam grešnik za posvarenje nobene hvale ne ve; ali naše plačilo v nebeškem kraljestvu ne bo zgubljeno, — z angeli se bomo na večno veselili! Huda pa bo za tiste, ki nedolžne duše zapeljujejo in grešiti učé: vsak zapeljivec je sovražnik angelov, in pomagavec hudičev, in Jezus Kristus sam pravi: „Kteri enega

iz tih manjih pohujša, tistemu bi boljše bilo, da bi se mu mlinski kamen na gerlo obesil, in bi se v globočino morja potopil“, Mat. 18, 6. —

To so tisti lepi nauki, katerih se učimo iz resnice, da ima vsak človek svojega angela varha: Spoštuj o kristjan! svojo toliko vredno dušo, poslušaj zvesto svojega angela varha, bodi pa tudi svojemu bližnjemu angel varh!

• S k l e p.

Preserčni bratje in sestre moje! današnje sv. nauke vselej v svojem sercu nosimo; brunno in veselo bo tako naše življenje, srečna in vesela bo tudi naša smert. Bornega Lazara, ki je pod mizo drobtince pobiral, so angeli božji iz te doline solz nesli v nebeški raj. Tudi pri naših parah bojo duhovnik enkrat žebrali: „Pridite na pomoč svetniki božji; hitite naproti angeli Gospodovi; sprimate to dušo in nesite jo v večno življenje!“ Da duhovniki ne bojo zastonj angelov božjih na pomoč klicali: častimo in jih ubogajmo že zdaj v življenji; tako oni ne bojo nas nikoli zapustili; še na smertni postelji bojo na naši strani stali, nas branili, nam moč dajali — in, kedar se naše oči na vselej sklenejo, ponesó oni neumerjočo dušo v nebeško veselje, kar vsakemu iz serca vošim! Amen.

Kerščanski nauki.

XXI. Glej katekizem od šerte božje zapovedi.

V v o d.

Iz gore Sinaj je Gospod Bog svoje desetere zapovedi naznanil Izraelcem. Na dve kamnitne tabli jih je zapisal in dal Mojzesu, da bi se nikdar ne pozabile. Na prvi tabli so bile tri zapovedi. In te tri zapopadajo dolžnosti, ktere proti Bogu imamo. Od teh treh zapoved smo se do zdaj učili. Danes homo pa začeli tiste sedmere zapovedi razlagati, ki so bile zapisane na drugi kamenitni tabli. In te zapovedi zapopadajo dolžnosti, ki jih imamo do svojega bližnjega. — Za dolžnostmi, ktere do Boga imamo, je Bog naj pervič tiste postavil, ktere imajo otroci

do svojih staršev. Skoz to je Bog pokazal, kako imenitna je ta šterta zapoved in koliko ona velja pred njegovim obličjem. Šterta zapoved, ki jo je Gospod Bog dal, se glasi: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.“ Zatoraj vam bom danes pokazal:

I. Kaj šterta zapoved posebno zapoveduje, in

II. kaj posebno prepoveduje; poslušajte!

Razlaga.

I. Kaj šterta zapoved posebno zapoveduje?

Zapoveduje, da imajo otroci svoje starše ljubiti, — spoštovati, — jim streči, — v vsem, kar ni zoper božje zapovedi, pokorni biti, — jim v dušnih in telesnih potrebah pomagati, — in za nje Boga moliti. To so dolžnosti, ktere otroci do svojih staršev imajo. — Otroci toraj imajo po božji zapovedi:

a) svoje starše ljubiti. To je že natorna zapoved, ki je globoko zapisana v serce vsakega človeka. Kdo bi svojega očeta, svoje matere ne ljubil? — Tak človek, ki bi tega ne storil, bi bil hujsi od živine. — Če premislimo, koliko ljubezen imajo starši do svojih otrok, koliko noči mora mati prebedeti zavolj svojega otroka, koliko bolečin in žalosti mora prestati, če premislimo, koliko skerbi ima oče, da svojega otroka preredi in ga na noge spravi; kako se mora truditi, da sam sebe, svojo ženo in svoje otroke preživi in oskerbi: oh kje je tisti nehvaležni otrok, da bi svojega očeta, svoje matere ne bi ljubil, in si prizadeval, skoz nasprotno ljubezen in hvaležnost jim njih veliko ljubezen in dobroto povracati! —

b) Svoje starše spoštovati. To je sam Bog zapovedal, sam božji duh govori od tega v sv. pismu, rekoč: „Kdor se Gospoda boji, spoštuje starše, in svojim višjim, kakor Gospodom služi. Spoštuj svojega očeta z djanjem, z besedo in vso potepzljivostjo, da njegov žegen čez te pride in do zadnjega pri tebi ostane; očetov žegen otrokom hiše uterdi, materna kletev jih pa do tal podera.“ Sir. 3, 8—11. „Spoštuj svojega očeta in svojo mater, pravi sv. ap. Pavl, ta je perva zapoved, ktera ima obljubo, da ti bo dobro in dolgo živiš.“ Efež. 6, 2. — Kako pa skazujejo otroci spoštovanje do svojih staršev? Po tem, da od svojih staršev dobro mislijo, da se lepo proti njim obnašajo, da spodobno ž njimi

govorijo, da se za njih čast in dobro ime potegnejo, da jih zagovarjajo, da njih slabosti pokrivajo s plajššem kerš. ljubezni, in da tudi sami poterpežljivo prenašajo njihove slabosti, katere stari ljudje imajo. Stari Tobija je svojega sina učil: „Moj sin! poslušaj besede mojih ust in hrani jih terdno v svojem sercu. Kader bo Bog mojo dušo vzel, pokoplji moje telo in spoštuj svojo mater vse dni svojega življenja.“ Tob. 4, 2. To je mlad Tobija zvesto spolnoval, in Bog ga je že na tem svetu obilno blagoslovil, kakor je sam to obljubo storil.

c) Svojim staršem streči. To je dolžnost, ki jo vsak hvaležni otrok z veseljem dopolnuje. Dokler so otroci mali, jim starši strežejo, kader pa otroci odrastejo in že sami delati znajo, morajo pa oni staršem streči, pomagati — posebno v njih slabosti, starosti in boleznih jim na strani stati, jih podpirati, in jim skoz prav ljubeznjivo ravnanje poslajšati zadnje dneve njihovega življenja. K temu opominja božji duh, ki pravi: „Moj otrok, preskerbi svojega očeta v njegovi starosti, in ne žali ga, dokler živi.“ Sir. 3, 14. In sv. Ambrož pravi: „Nahrani svojega očeta, in preživi svojo mater. In če svojo mater tudi preživiš, ji še vendar nisi terpljenja povernil, ki ga je zavolj tebe nosila; ti ji še nisi povernil živeža, katerega je tebi dajala, kader je z materno ljubeznijo tebe dojila; ti ji še nisi povernil gladu, ki ga je zavolj tebe prebila. Zavolj tebe se je ona postila, zavolj tebe je bedela, zavolj tebe se je jokala — in ti bi jo pustil zdaj pomanjkanja terpeti! O sin! strašno sodbo si nakopavaš, če svoje matere ne preživiš in oskerbiš!“ — Čudno lepe izglede sta nam zapustila egiptovski Jožef in mladi Tobija, kako moramo tudi mi ljubeznivo skerbeti za svoje starše, jim postreči in tiste v njih starosti in slabosti podpirati. —

d) Svojim staršem v vsem, kar ni zoper zapovedi, pokorni biti. — Sv. ap. Pavl pravi: „Otroci, bodite pokorni staršem v vseh rečeh.“ Kolos. 3, 20. „Moj sin! ohrani zapovedi svojega očeta, in ne zapusti postave svoje matere.“ Prip. 6, 20. Lep izgled prave otročje pokorščine nam je posebno Izak, ki je bil svojemu očetu Abrahamu tako pokoren, da bi se bil tudi umoriti dal Bogu za dar, ko bi tega angel zabranil ne bil. Otroci morajo toraj svoje starše radi, z veseljem in hitro ubogati, kar jim rečejo in zapovejo. Že na licu jim morajo brati, kar bi starši

od njih radi imeli. — Samo takrat bi jih ne smeli ubogati, ko bi jim kaj takega zapovedali storiti, kar je greh; postavim: legati, ali krasti ali kaj drugega, kar je zoper božje zapovedi. Tedaj se morajo otroci spomniti besed sv. pisma, ki pravijo, da mora človek Bogu bolj pokoren biti, kakor ljudem. — Ali kaj takega keršanski starši tako zapovedali ne bodo; kar Bog obvaril!

e) Svojim staršem v dušnih in telesnih potrebah pomagati. Ne samo v telesnih, temuč tudi v dušnih potrebah jim morajo na pomoč priti. Otroci morajo svoje starše lepo tolažiti, kader so žalostni; na božjo previdnost spomniti, kader omagujejo; morajo tiste s svetimi zakramenti previditi dati, kader so bolni; morajo za njih telesni in dušni blagor skerbeti. Kako lepo je dopolnil egiptovski Jožef, ki je svojega starega očeta Jakoba tako lepo preskerbel, njega v starosti tako ljubeznivo podpiral, in poprej ni zapustil, dokler mu ni oči zatisnil in ga spodobno pokopal! — Nar lepši izgled pa, kako morajo otroci svojim staršem v dušnih in telesnih potrebah pomagati, nam je sam Jezus zapustil. Na križu je visel v strašnih bolečinah in smertnih težavah. Ali svoje matere še takrat ni pozabil. K Janezu se oberne, rekoč: „Sin, glej tvoja mati“; in k Mariji reče: „Mati! glej tvoj sin! — S temi besedami je svojo mater Janezu sporočil, da bi on za njo skerbel — nas pa lepo podučil, kako tudi mi za svoje starše skerbeti in tistim k dušni in telesni sreči pomagati moramo. —

f) Za svoje starše moliti. Vsak dan morajo za nje moliti in prositi Boga, da bi jim vsega dal, česar za dušo in truplo potrebujejo; da bi jim Bog povernil, česar jim oni poverniti ne zamorejo. Če so pa že pomerli, morajo za nje moliti, da bi jim Bog dal večni mir in pokoj in priti v nebeško veselje. — Vse to je v šterti zapovedi zapovedano.

Zdaj veste, ljubi otroci, kaj vam šterta božja zapoved zapoveduje; sedaj pa poslušajte:

II. Kaj vam ta zapoved prepoveduje?

Prepoveduje: staršem nepokoren biti, jih sovražiti, zaničevati, zasramovati, zmerjati ali preklinjati, jih v potrebah zapustiti ali jim škodovati. Vse to je ostro prepovedano v šterti zapovedi. Strašno ojstre besede govori Bog čez otroke, ki šterto zapoved prelomijo in s svojimi starši gerdo ravnajo. Bog sam

pravi: „Preklet bodi, kateri ne spoštuje svojega očeta in svoje matere.“ III. Mojz. 20. Na drugem kraju sv. pismo pravi: „Kdor svojega očeta ali mater kolne, mora smerti umreti.“ 2 Mojz. 21, 15. — „Okoli tega, kateri očeta zasramuje, in porod svoje matere zaničuje, naj ob potoku krokerji izključujejo in mlade postojne snedó.“ Prip. 50, 17. In Jezus sam pravi: „Kdor očeta ali mater kolne, mora smerti umreti.“ Mat. 15, 4. V starem testamentu je Bog zapovedal, take hudobne otroke pred sodnika peljati, jih zavolj terdovratnosti tožiti in ljudstvo jih je moralo s kamnjem pobiti. In čeravno v novem testamentu Bog tega ne zapoveduje, tako se njegova ostra pravica vendar že na tem svetu razodeva, nad takimi hudobnimi otroci — gotovo se pa enkrat na unem svetu razodela bo. Otrokom, ki šterto zapoved prelomijo, se je nar hujših časnih in večnih kazen bati! — Le poslušajte: Zunaj nekoga mesta je živela v letu 1834 premožna udova s svojim blizo 24 let starim sinom. Ime mu je bilo Martin. Mati, polna upanja, da bo sin, kadar gospodarstvo prevzame, njene dobrote spoznal, mu na vso moč streže. Sinu se je preborno zdelo z drugimi pri mizi jesti; pa mu tudi ni treba bilo, ker mu je mati zmiraj po strani kaj boljšega pripravila. Domači so jo svarili, da to nič dobrega prineslo ne bo, ali oslepljena mati ni porajtala.

Komaj je sin 24 let doversel, začne po lituzih hoditi, in ker so tistega leta močne vina bile, je večkrat zlo vinjen domu prišel, ter po hiši razsajal in rjuvel, kot divja zvér. Mati ga opominja in krega, da je tako obnašanje zlo gerdo, ali hudobni sin s tem še bolj razkačen, zgrabi mater za roko, jo verže po jizbi in zavpije: „Poberi se k . . . iz hiše, tukaj ni nič več tvojega; zdaj sem jaz gospodar!“ — Mati, vsa žalostna in objokana, tožuje ravnanje svojega nehvaležnega sina bližnim sosedom in znancem, kateri so namesto omilovanja ji djali: „Saj si sama tega kriva, zakaj nisi sina bolj dobro odgojila.“ —

Materi ni bilo več pri sinu obstati. Po izročilu rajnega očeta mora njemu gospodarstvo prepustiti in se v druge kraje podati. Komaj je mati iz hiše, že vzame hudobni sin nesramno žensko k sebi, in z njo pregrešno živi.

Zavoljo svoje zapravljivosti je bil čez tri leta primoran, lep stan prodati, in kupi pol ure daleč od tam bolj slabega, kterege je dve leti pozneje zopet zavolj dolgov prodati moral. Nekaj mu še

denarjev ostane, s katerimi se s svojo vlačugo v tuje kraje poda, kjer od nikogar poznan kakor zaročen ž njoj živi.

Stari pregovor pravi: Dnar ima kratek rep. Zato se je hudobni človek z zapravljalivostjo in potepanjem po svetu kmalo denarja znebil. Kakor hitro nja vlačuga zapazi, da mu penězov manjka, ga berš popusti in se v svojo domovino poverne, kjer njo prej ali šlej božja šiba dosegla je. —

Martin brez dnarja in od vseh zapuščen, je začel po parnah in skednih se potikati in prenočevati, zakaj prositi ga je bilo sram, ker je bil obilnosti navajen; zdaj pa je moral lakote terpeti. Pozabil je moliti in se s skesanim sercom k Bogu obrniti; zato je bil tudi od Boga zapuščen. Nikomur se ni usmilil, in tako je od lakote in nesnage na neki parni konec vzel, kjer so mertvega najdlji. —

Glejte, strašen konec nehvaležnih otrok! —

S k l e p.

Tako strašno in žalostno se godi otrokom, ki šterte zapovedi ne spolnujejo. Kaj pa je otrokom obljubljeno, ki to zapoved spolnujejo? Obljubil jim je Bog dolgo življenje, časno in večno zveličanje. Da se takim otrokom dobro godi in večno živijo, ki šterto zapoved izpolnujejo, od tega nam pričuje sv. pismo na več krajih; od tega se sami še dandanešni prepričamo. Šterta zapoved ima poseben blagoslov. Otrokom, ki to zapoved na tanko dopolnijo, bo dobro na svetu; ali če jih Bog tudi s časnim premoženjem ne oblagodari, imajo pa vendar zmirom veselo serce, dobro vest, kar je več vredno, kakor polne skrinje zlata — in na unem svetu jih čaka plačilo — večno zveličanje. Amen.

XXIV. Glej katekizem: Od šterte božje zapovedi.

V v o d.

Šterta zapoved božja obsega dolžnosti, ktere otroci do svojih staršev imajo. Keršanski otroci! danes osem dni ste jih slišali. Vselej jih nosite v svojem sercu, imejte jih vedno pred očmi in zvesto in na tanjko jih spolnujte, da bote dolgo živeli in vam dobro bode na zemlji. Pa šterta zapoved ne obsega samo teh dolžnost. Ona obsega tudi dolžnosti, ktere imajo starši do svojih

otrok, dolžnosti, ktere imajo podložni proti svojim naprejpostavljenim; dolžnosti, ktere imajo hlapci in dekletke proti svojim gospodarjem in gospodinjam; dolžnosti, ktere imajo mladi ljudi proti starim, in dolžnosti, ktere imajo naprejpostavljeni proti svojim podložnim. Le na kratko vam hočem govoriti od teh dolžnost.

Razlaga.

I. Ktere dolžnosti imajo tedaj starši do svojih otrok?

Starši so dolžni:

a) Svoje otroke v pravi veri in v drugem potrebnem znanju poučevati, in jih v božjem strahu vaditi. Dvojni cilj in konec ima vsak človek doseči: Da se zna na tem svetu pošteno preživiti, in da si za uni svet večno zveličanje zaslužiti zna; to je njegov imenitnejši cilj in konec. Zatoraj je sv. dolžnost staršev, svoje otroke v kerš. veri poučevati, in v šolo in cerkev pošiljati, da se bodo tam izučili, kar jih sami učiti ne znajo, in ne morejo in v božjem strahu jih vaditi! — Ravno tako morajo pa starši tudi za to skrbeti, da se bojo otroci dela privadili ali kakoga rokodelstva se naučili, da si bodo znali enkrat sami svoj kruh služiti in se pošteno preživiti. —

b) Dolžni so starši vse pohujšanje, kar je mogoče, od svojih otrok odvracovati, in jim dobre izgleds dajati. Posebno staršem veljajo tiste besede Jezusove, ko pravi: „Kdor pohujša enega tih malih skoz kako gerdo besedo, skoz preklinjevanje, ali skoz gerdo zaderžanje, — ali kdor svojim otrokom ne zabrani, da bi se od koga drugega pohujšali, temu bi bilo bolje, da bi se mu mlinski kamen na vrat privezal in potopil v globočino morja.“ Pohujšanje malih otrok je njih dušna smert. Zatoraj je dolžnost staršev, vsako pohujšanje od svojih otrok odvracovati, — in skoz lepo, bogaboječe in kerčansko življenje tudi svoje otroke k takemu pobožnemu življenju napeljevati. Če bote vi starši sami prav brunno živeli, vam ne bo treba svojih otrok veliko učiti. Vaše življenje bo za otroke živa pridiga, ki jih bo z vso močjo za seboj potegovala. — Ko bi pa svoje otroke še tako lepo učili in znali tako sladko govoriti, kakor sv. Krizostom ali sv. Bernard, ko bi jim vi še toliko zlatih naukov dajali, vi sami bi pa po tih naukih ne živeli in morebiti prav slabe

izglede dajali: vsi vaši nauki, vse vaše besede, vse opominjevanje, svarjenje, — vse bi bilo prazno in brez sadú. Vaši otroci ne bodo gledali na vaše besede, ampak na vaše življenje. Kdor pa samo lepo uči, sam pa tako ne živi, tisti prazno slamo mlati. — Zatorej le skoz lastne dobre izglede pravičnega in poštenega življenja bote svoje otroke naj boljše zredili po kersansko, da bodo tudi oni enkrat pošteni ljudje in brumni kristjani. —

c) Starši so dolžni za telesno in dušno srečo svojih otrok skerbeti. To dolžnost jim je sam Bog naložil. Ta dolžnost je že po natori v serce staršev zapisana. Saj še živina za svoje mlade skerbi; kaj bi človek ne skerbel! — Karkoli otrokom k pravi sreči služi, k temu so jim tudi starši dolžni pomagati; dolžni so jim vse potrebno pripraviti in dati, postavim: za živež skerbeti, za zdravo prebivališče, posebno jim oblačilo pripraviti in druge potrebne reči, da bodo zamogli v šolo in cerkev hoditi. — Koliko je pa takih staršev, ki nobene vesti nimajo, — ki nič ne poskerbijo za svoje otroke, ki jim še oblačila ne pripravijo, da bi zamogli v cerkev priti. In tako se zgodi, da otroci brez Boga, brez podučjenja, divji in sirovi zrastejo in ravno tako slabi kristjani postanejo, kakor so njihovi malopridni starši. To je velik greh, taka neskerbnost za svoje otroke; taki starši bodo tudi enkrat težko rajtengo imeli pred Tistim, kateri jim je otroke bil izročil. —

d) Dolžni so starši pregreške in slabosti svojih otrok ne premehko — pa tudi ne preojstro kaznovati; ampak, kar je prav — z ljubeznijo in s krotkostjo se mora kaznovati, kakor je potreba; ne z jezo in preklinjevanjem, ker tako kaznovanje ne bi otroka poboljšalo. Sv. pismo pravi: „Komur se šibe škoda zdi, tisti sovraži svojega sina; kateri ga pa ljubi, ga tudi vedno v strahu ima.“ Prip. 13, 24. O kako tisti starši svoje otroke sovražijo, kateri jih nikoli ne strahujejo, če so ravno malopridni, ki jih razvajajo, jim vse pripuščajo in nobenega straha ne dajo. Iz takih otrok ne bo nikdar kaj prida. Taki otroci bojo enkrat svoje starše v grob preklinjali zavolj tiste slepe ljubezni, ki so jo do njih imeli, da so jim vse dovolili, jih malopridne ljudi in slabe kristjane zredili. — Poslušajte: Okoli sedemdeset let bo že, kar je neki Jabel pri Mokricah

na Dolenskem obešen bil. Ker je, ko otrok od matere preveč potuhe imel, in ga ni smel oče kaznovati, tako je že otrok zmerom bolj razujzdan bil. Kedar je večji odrastel, je začel pijančevati, razsajati in krasti, in je toliki tat postal, da je v Mokriški grajšini denarsko kaso ukradel, in iz turna na tla vergel. Na to je bil vjet, v ječo zapert, in v smert obsojen, da bo obešen. Preden je pa obešen bil, je želel še z materjo govoriti. Ko je mati k njemu prišla, ga je začela objemati. Sin ji reče: Mati, dajte mi, da se še enkrat na vaše persi naslonim. Mati mu to privoli; on pa popade z ustmi za persi in odgrizne, kolikor je zamogel z zobmi zagrabit, rekoč: „Mati! vi ste meni persi dajali, zakaj me pa niste bolj v strahu imeli? zakaj ste meni potuho dajali, da moram zdaj tako nesramno obešen in umorjen biti?“ — Strah morajo otroci imeti; pa keršanski strah. Otrok se mora kaznovati, kader zasluži; ali potem se mora pa spet za ljubo imeti, kader se poboljša; kakor je tudi evangelijski oče svojega zgubljenega sina ljubeznivo sprejel, ko se je zgrevanega serca k njemu nazaj povernil. — Ne pozabite pa tudi nikdar za svoje otroke moliti. Tudi to je vaša dolžnost. Prosite Boga vsak dan, da bi Bog dal vam in vašim otrokom pravo pamet, brumno serce, da bi prav Bogu služili in enkrat v nebesa prišli. To so vaše dolžnosti, ki jih imate do svojih otrok, ktere vam danes posebno na serce položim. —

II. Šterta zapoved zapopade pa tudi dolžnosti, ki jih imajo podložni proti svojim naprejpostavljenim — duhovskim in deželskim.

Skoraj ravno tiste dolžnosti imajo podložni do svoje gosposke, duhovske in deželske, kakor otroci proti svojim staršem. Dolžni so jih ljubiti, spoštovati, jih ubogati, jim dati, kar jim gre in pa za nje moliti. Ravno te dolžnosti imajo hlapci in dekleta proti svojim gospodarjem in gospodinjam. — Dolžni so jih spoštovati, jih ubogati, jim zvesto služiti in za nje Boga moliti. Ravno tako morajo tudi mladi stare ljudi spoštovati in jih v časti imeti. Že ajdje in neverniki so stare ljudi visoko spoštovali; veliko več se to kristjanom spodobi in je tudi v šterti zapovedi zapovedano. —

III. Ktere dolžnosti pa imajo gosposke in naprejpostavljeni do svojih podložnih? —

Gosposke in naprejpostavljeni imajo do svojih podložnih večidel tiste dolžnosti, ktere imajo starši do svojih otrok. Kakor so dolžni starši za časno in večno srečo svojih otrok skerbeti; ravno tako so dolžni vsi naprejpostavljeni duhovski in deželski za časno in večno srečo svojih podložnih skerbeti. Deželska gosposka je posebno dolžna, svojim podložnim za mir in pokoj skerbeti, jim pravico spoznavati, pravico ohraniti, in jih vse krivice in sile varovati. Duhovska gosposka je pa posebno dolžna, svoje podložne v pravi kerš. veri podučevati, jih od hudega nazaj deržati, jih k lepemu, brunnemu življenju napeljevati, jim svete zakramente deliti in jih tako pray vizati in voditi na poti proti večnemu zveličanju. —

S k l e p.

Vse te dolžnosti so v šterti zapovedi zapopadene. Vse te dolžnosti, ki jih imate vi otroci proti svojim staršem, — ktere imate vi starši proti svojim otrokom, — ktere imate vi hlapci in dekle proti svojim gospodarjem in gospodinjam, — ktere imate vi mladi proti starim ljudem, — ktere imate vi podložni proti svojim duhovskim in naprejpostavljenim sem vam danes v tej šterti zapovedi na kratko razložil. Blagor vam, če jih bote zvesto dopolnovali, kakor pravi Jezus: „Blagor tistim, ki besedo božjo slišijo, jo v sercu ohranijo in sad obrodijo dobrih del. Amen.

Zgodovinski izgled.

* Cesar Valens je zaukazal osemdeset kristjanov na ladjo zapreti in njo zasmoditi. Ali oni so tako veseli bli, ko je ladja goreti začela, da so vsi peti začeli: „Gospod! zdaj spustiš svojega hlapca v miru, ker so naše oči vidile tvoje zveličanje; tvoja volja naj se zgodi!“